

En patientförsäkring för alla

ÅRS- REDOVISNING 2019

LÖF

ÅRSREDOVISNING 2019

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kundfokus, utveckling och effektivitet	4
Löf på tre minuter	7
Löfs hållbarhetsrapportering	8

Förvaltningsberättelse	16
Femårsöversikt och nyckeltal	26
Resultaträkning	28
Totalresultat	29
Balansräkning	30
Förändringar i eget kapital	31
Kassaflödesanalys	32
Noter	33
Redovisningsprinciper	33
Risker och riskhantering	39
Noter till resultat- och balansräkning	55
Underskrifter	66
Revisionsberättelse	67
Granskningsrapport	71

Styrelsens arbete	73
-------------------	----

KUNDFOKUS, UTVECKLING OCH EFFEKTIVITET

Vi känner oss stolta över den resa Lof har gjort under de senaste åren. Vi har arbetat fokuserat för att möta kundernas ökade förväntningar på tillgänglighet och service samtidigt som kvalitet och hållbarhet i vårt arbete upprätthålls. Genom vårt skadeförebyggande arbete, som bedrivs i samarbete med den medicinska professionen, arbetar vi även målmedvetet för att uppnå vår vision om *"Inga undvikbara skador i vården"*. Under året har vi lanserat en ny försäkringsprodukt för skador orsakade av läkemedelsanvändning utanför godkänd indikation och tagit vårt nya skadesystem *Kosmos* i bruk samtidigt som vi aktivt har fortsatt att utveckla vår kapitalhantering och vårt hållbarhetsarbete. Vår strategi och vårt löfte till kund – *En patientförsäkring för alla* – håller. Det visar våra mätningar av Nöjd Kund Index (NKI) samt att klagomålen fortsätter att minska. Men detta innebär inte att vi nu slår oss till ro utan vi kommer fortsätta arbeta vidare för att möta de utmaningar vi står inför även under nästa år. Vi ser att antalet skadeanmälningar fortsätter öka samtidigt som de regulatoriska kraven tilltar och osäkerheten på den finansiella marknaden kvarstår.

Ett fortsatt ansträngande lågränteläge har präglat verksamhetsåret och den allmänna bedömningen är att återhämtningen kommer att ske i en långsammare takt än tidigare prognoser, vilket medför en utmaning för placeringsverksamheten. Under året har risknivån i placeringsportföljen anpassats i enlighet med beslutad placeringsstrategi vilket bland annat innefattat allokering mot räntefond med höga krav på hållbarhetsfrågor.

Vi kan därtill se att det är ett högt tempo i regelförändringar. Lof arbetar därför kontinuerligt med att anpassa sin verksamhet inför de nya regelverkskrav som kommer och bevakar även kommande regelförändringar, såsom den pågående Solvens 2020-översynen. En översyn som troligen kommer att få stor effekt redan under nästa år. Även beslut om ändrad riktålder för pension och kommande krav om webbtillgänglighet oavsett funktionsnedsättningar kommer troligtvis att få påverkan på Lofs verksamhet.

Vidare har Lof under flera år befunnit sig i en expansionsfas vilket inte ser ut att avta under de närmaste åren. Antalet skadeanmälningar till Lof fortsätter att öka. Under 2019 fick vi in cirka 17 900 skadeanmälningar vilket motsvarar en ökning med cirka 5,5 % jämfört med 2018. Vi kan också se att

ersättningsgraden ökat något och att vi under 2019 ersätter cirka 43 % av alla anmälda skador. Det finns flera tänkbara orsaker till det ökande inflödet, bland annat det faktum att Sverige har en växande befolkning som lever allt längre med ett ökat antal kontakter med vården som följd i kombination med att kännedomen om Lof ökar.

Lof har trots ett hårt produktionstryck hunnit med att lansera en helt ny försäkringsprodukt under året. Patienter som fått skador orsakade genom förskrivning av läkemedel utanför godkänd indikation visade sig stå utan försäkringsskydd. Efter att ha informerat ägare och även uppvaktat ansvarigt departement utvecklade Lof på kort tid en egen försäkringsprodukt för att täcka det gap som uppstått, vilket visar på den utvecklingspotential och förändringskraft som finns i organisationen.

För att vi över tid ska kunna upprätthålla en hållbar och effektiv verksamhet pågår ett flerårigt utvecklingsprojekt inom Lof som heter *"En kundorienterad skadeprocess"*. Kundfokus är viktigt för oss och vi vill kunna möta våra kunders behov av tillgänglighet och service samtidigt som vi är kostnadseffektiva. Vi vet att morgondagens kunder kommer att vara ännu mer digitala än vad de är idag och om vi ska kunna möta deras behov måste

”VI KÄNNER OSS STOLTA ÖVER DEN RESA LÖF HAR GJORT UNDER DE SENASTE ÅREN”

vi skapa förutsättningar för detta. En central del av projektet är därför digitalisering. Under 2019 har vårt nya skadesystem framgångsrikt tagits i bruk för tandskador och under nästa år räknar vi med att vi kommer att hantera även övriga skador via systemet.

Projektet bedrivs agilt för att snabbt kunna anpassa verksamheten till förändrade krav. Ett agilt arbetssätt ställer höga krav på medarbetarnas kompetens och vilja att driva förändring. För att kunna nå dit behöver vi medarbetare som både vågar och vill ta ansvar. Under året har Löf därför utvecklat ett kompetensledningssystem, för att kunna säkra medarbetarnas kompetens både på kort och lång sikt, och systemet kommer att tillämpas för all personal under nästa år.

Vi är en tydlig värderingsstyrd organisation som tar ansvar för vår personal. Genom våra värdeord aktiv, effektiv, respektfull och professionell skapar vi en företagskultur för hur våra medarbetare ska förhålla sig till varandra, kunder och andra intressenter. Att vi är på rätt väg visar de goda resultat vi får vid de medarbetarundersökningar och analyser som vi genomför varje år.

Löf är en del av Sveriges välfärdssystem och vi har ett tydligt socialt ansvar. Därför driver vi även ett aktivt skadeförebyggande arbete efter visionen ”Inga undvikbara skador i vården”. Arbetet är viktigt av flera skäl, främst för patienten, men även för vårdens medarbetare och för samhället.

Vi samarbetar med över 50 medicinska professioner i flera stora projekt för att förebygga skador inom bland annat förlossningsvård, traumasjukvård, bukkirurgi, höft- och knäoperationer,

infektionssjukvård och suicidprevention. Vi driver även mer allmänna projekt, såsom ökad användning av checklistor och tidig-varningssystem. Dessutom samarbetar vi med myndigheter och universitet i frågor rörande utredning och utbildning. Under 2020 tas landets första nationella handlingsplan för ökad patientsäkerhet i bruk. Löf har bidragit till denna handlingsplans tillkomst, och är också en viktig aktör i den.

Löf har en viktig roll att fylla och jag tror att nästa år kommer att vara lika spännande som detta år har varit. Jag ser därför fram emot att tillsammans med medarbetare, styrelse och ägare fortsätta arbetet med att infria vårt löfte – *En patientförsäkring för alla*.

Marie-Louise Zetterström, vd

LÖF

AKTIV
EFFEKTIV

$$\frac{22}{4} = 61$$

i

$$x = 2x - y + 1$$

LÖF PÅ TRE MINUTER

—

Löf (Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag) är ett rikstäckande försäkringsbolag med huvuduppgift att försäkra de vårdgivare som finansieras av regionerna. Våra slutkunder är de patienter som drabbats av en patientskada. Vårt uppdrag är att utreda och lämna ersättning till patienter som skadas i hälso-, sjuk- och tandvården samt att bidra till att antalet skador i vården minskar.

Löf är ett ömsesidigt försäkringsbolag som ägs av sina försäkringstagare, regionerna.

VÄRDEORD

- AKTIV
- RESPEKTFULL
- PROFESSIONELL
- EFFEKTIV

VISION

Inga undvikbara skador i vården

Vår långsiktiga strävan är att minimera antalet skador i vården. Visionen är tydlig, inga undvikbara skador.

Vår skadereglering och statistik ger oss vägledning i arbetet för att uppnå visionen.

17 900

ANMÄLNINGAR KOM IN TILL OSS UNDER 2019

VERKSAMHETSIDÉ

Att utreda och lämna ersättning till patienter som drabbats av skador inom regionfinansierad vård samt att genom skadeförebyggande arbete verka för att minska antalet skador i vården.

21

ÄGARE, DVS. ALLA
SVERIGES
REGIONER

1,5

MILJARDER KRONOR
I OMSÄTTNING

LÖFTE

En patientförsäkring för alla

Alla patienter, oavsett förutsättningar, som behandlas inom regionfinansierad vård har en försäkring som ger ersättning vid undvikbara skador som uppstår vid behandling.

HÅLLBARHET

Med avstamp i vår varumärkesplattform genom att erbjuda ”En patientförsäkring för alla” bidrar Löf till trygghet i samhället. Löfs samhällsuppdrag gör att vi har en viktig roll i att verka för en stabil och hållbar utveckling över tid, det vill säga ett hållbart samhälle. Vårt hållbarhetsarbete bedrivs därför aktivt inom hållbarhetsperspektiven ekonomi, socialt och miljö.

Det sociala perspektivet av vår verksamhet är särskilt betydelsefullt eftersom vi är en viktig del av det svenska trygghetssystemet och påverkar många människor.

Löf strävar efter att kunna tillgodose våra kunders behov på såväl kort som lång sikt. Vi har säkrat upp vår försäkringsverksamhet på **ett ekonomiskt hållbart plan** och förstärkt försäkringstagarnas och våra kunders konsumentskydd, både nu och i framtiden.

Vi arbetar systematiskt för minska vår verksamhets negativa **miljöpåverkan**.

Vårt löfte ”En patientförsäkring för alla” och vår vision ”Inga undvikbara skador i vården” är stommen i vårt hållbarhetsarbete. Varumärkesplattformen styr utformningen av våra hållbarhetsmål inom alla områden.

LÖFS VD MARIE-LOUISE ZETTERSTRÖM OCH STYRELSEORDFÖRANDE JERKER SWANSTEIN:

Löfs ägare, Sveriges regioner, bidrar till ett långsiktigt hållbart Löf i och med uppdraget att tillhandahålla en rättssäker skadereglering för patienter och genom att arbeta med skadeförebyggande arbete utifrån faktisk skadestatistik. Den ömsesidiga ägarformen, och avsaknad av vinstutdelning, ger ett naturligt fokus på långsiktig hållbarhet i bolaget.

LÖFS HÅLLBARHETS- RAPPORTERING 2019

Ett företag som tar socialt och miljömässigt ansvar och är långsiktigt ekonomiskt hållbart har konkurrensfördelar. För Löf innebär det att vi arbetar med utgångspunkt i vårt hållbara styrkort, där vi med kunden i centrum balanserar styrning av kundfrågor med hållbarhetsperspektiven. Vi tror att detta skapar de bästa förutsättningarna för en hållbar utveckling.

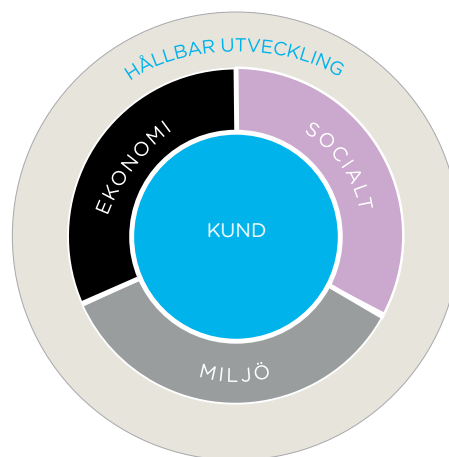
Utgångspunkten för den strategiska styrningen är en omvärldsanalys. I analysen har vi definierat våra viktigaste målgrupper/intressenter och kartlagt vad deras behov är och hur de viktigaste frågorna ser ut.

Utifrån denna analys och tillsammans med Löfs varumärkesplattform och Löfs strategi tas långsiktiga hållbarhetsmål fram för varje perspektiv. Aktiviteter för att uppnå beslutade hållbarhetsmål är en del av den årliga affärsplaneringen samt strategiplaneringen som görs på tioårsbasis.

Löfs principer för företagsstyrning bygger på en risk- och kontrollmedveten styrning. Målet med Löfs interna styrning, riskhantering och kontroll är att skapa en sund och effektiv operativ modell samt en kontrollstruktur som säkerställer att Löfs affärs- och verksamhetsmål uppnås. Risk utgör en naturlig del av verksamheten, där både riskbegränsning och risktagande krävs för att nå målluppfyllnad.

Löf arbetar processorienterat för att säkerställa effektivitet i organisationen. Löfs riskhanterings- och internkontrollsystem utgår från de kritiska processerna, där Löfs väsentliga risker och kontroller är identifierade, värderade och hanterade i verktyg som säkerställer spårbarhet.

I Löfs *Riskpolicy* delas verksamhetens risker in i en riskkarta med sex riskkategorier, samt i vilka övriga

Löfs hållbara styrkort

styrdokument som de olika riskkategorierna regleras vidare. För mer information avseende Löfs riskhanterings- och interna kontrollsystem, se Not 2 Risker och riskhantering.

En styrka i vår hållbara styrning är vårt väl etablerade samarbete mellan interna avdelningar och de fackliga organisationerna, där hög delaktighet är en del av allt från strategiframtagande till projektstyrning.

Fokus i 2019 års hållbarhetsarbete har varit att lyfta miljöperspektivet i vår hållbara styrning och vi har även kartlagt vårt bidrag till Agenda 2030.

LAGSTADGAD HÅLLBARHETS RAPPORTERING

I följande avsnitt redovisar vi för styrning och utfall inom de fem områden som är uppställda i kraven på hållbarhetsrapportering. Då vi ser en tydlig koppling mellan dessa områden och våra strategiska satsningar per område i vårt hållbara styrkort har vi valt att bygga upp hållbarhetsrapporten enligt dessa.

LÖFS BIDRAG TILL AGENDA 2030

FN:s Agenda 2030 är en universell agenda som innehåller 17 globala mål för en hållbar utveckling. Under 2019 genomförde vi en analys av hur Löfs verksamhet bidrar till Agenda 2030-målen. Analysen visade att vår verksamhet i huvudsak berör följande mål:

 <p>3 HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE</p>	Löf bidrar aktivt till delmålen <i>allmän sjukvård som skyddar mot ekonomisk risk</i> samt <i>riskreducering avseende hälsorisker</i> genom våra försäkringsprodukter och vårt skadeförebyggande arbete. Vårt arbete med främjande av god hälsa och välbefinnande genom skadeförebyggande arbete är en pågående process där många projekt genomförs parallellt.
 <p>7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA</p>	Delmål som Löf kan bidra till är <i>den globala förbättringstakten vad gäller energieffektivitet</i> samt <i>öka andelen förnybar energi</i> . Vi bidrar genom vårt interna medvetenhetsarbete samt har för avsikt att införa mål avseende klimatpåverkan för en mer aktiv framåtblickande styrning.
 <p>8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT</p>	Delmål som Löf bidrar till är <i>förbättra den globala resurseffektiviteten, sysselsättning och anständiga arbetsvillkor, främja trygg och säker arbetsmiljö för alla</i> samt <i>utrota tvångsarbete, människohandel och barnarbete</i> . Vi styr aktivt mot en hållbar tillväxt genom mål och aktiviteter avseende kostnadseffektivitet. Vårt regelverk, vårt samarbete med arbetstagarrepresentanter och upphandlingskrav säkerställer interna och externa arbetsvillkor.
 <p>10 MINSKAD OJÄMLIKHET</p>	Vårt löfte, en patientförsäkring för alla, underbyggt av vårt interna regelverk för hur vi hanterar inkomna skadeanmälningar stödjer principen om allas lika rättigheter. Vi arbetar med mångfald och att motverka särbehandling och diskriminering internt.
 <p>12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION</p>	Att uppnå hållbar utveckling kräver att vi minskar vårt ekologiska fotavtryck genom att ändra hur vi producerar och konsumerar varor och resurser. På Löf har vi integrerat hållbar styrning och rapportering i vår löpande verksamhetsstyrning och rapportering samt tillämpar LOU. Vi har påbörjat mätning och styrning av vår avfallshantering och ser att vi framåt kan utveckla vårt arbete inom detta område.
 <p>16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN</p>	Vår placeringspolicy reglerar vår externa påverkan och därmed vårt bidrag till delmål som <i>Minska våldet i världen, minska alla former av våld, skydda barn mot övergrepp och utnyttjande, bekämpa organiserad brottslighet och olagliga finans- och vapenflöden</i> samt <i>bekämpa korruption och mutor</i> . Vårt aktiva arbete med vårt företagsstyrningssystem ombesörjer att detta även avspeglas i den interna styrningen, tillsammans med att uppfylla delmålen <i>bygga effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner</i> samt <i>säkerställ ett lyhört, inkluderande och representativt beslutsfattande</i> .

ANSVAR FÖR SOCIALA FÖRHÅLLANDEN GENOM

AKTIVT SKADEFÖREBYGGANDE ARBETE

Som ett företag med en viktig roll i Sveriges välfärdssystem har vi ett tydligt ansvar för sociala förhållanden. Ett av Löfs uppdrag är att bedriva skadeförebyggande arbete för att minska onödigt lidande och försämrad livskvalitet. Vår vision "Inga undvikbara skador i vården" är kärnan i vårt hållbarhetsarbete.

I enlighet med *Policy för skadeförebyggande arbete* ska Löfs skadeförebyggande verksamhet vara baserad på skadestatistik. Löf ska stödja sina ägare (Sveriges regioner) samt professionella yrkesorganisationer i deras patientsäkerhetsarbete. Det gör vi genom att bidra till forskning, samt möta ett behov av ökad kunskap om patientsäkerhet genom exempelvis utbildning och föreläsningar.

Grunden i vårt skadeförebyggande arbete är dock de så kallade Säker-projekten som Löf driver tillsammans med över 50 professionella yrkesorganisationer:

1. Säker Förlossningsvård
2. Säker Traumavård
3. Säker Suicidprevention
4. Säker Bukkirurgi
5. PRISS (ProtesRelaterade Infektioner Ska Stoppas)
6. Säker Sepsisvård

Under 2019 har arbetet resulterat i att en uppdaterad checklista för säker kirurgi 2.0 och nationell traumateambildning lanserats och nationella rekommendationer för delar inom Säker Traumavård har tagits fram. Dessa åtgärder kommer successivt att bli rutin i svensk sjukvård och bidra till att allt färre patienter skadas.

Mer information om vårt patientsäkerhetsarbete finns på www.lof.se/patientsakerhet.

Patientsäkerhetsarbetet ligger högt på Löfs agenda, och såväl resultat som risker följs löpande upp. De största identifierade riskerna är att vi inte når uppsatta skadeförebyggande mål, och därmed inte de effekter som ägarna förväntar sig, samt att brister i Löfs operativa arbete negativt kan påverka förtroendet för Löf.

NOLLVISION

Inga undvikbara skador i svensk hälso-, sjuk- och tandvård

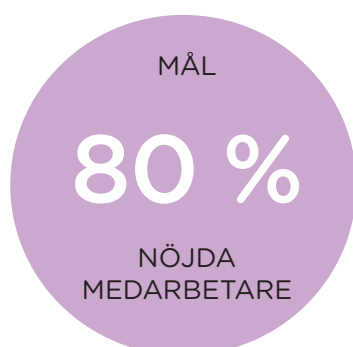

ANSVAR FÖR PERSONAL GENOM

ATTRAKTIV ARBETS-
GIVARE

I enlighet med vår *Personalpolicy* ska Löf vara en värderingsstyrd organisation. Löfs värderingar är en grund för hur våra medarbetare förhåller sig till varandra, kunder och andra intressenter. Löfs företagskultur utgår från värdegrunden och våra värderingar: Aktiv, Effektiv, Respektfull och Professionell.

Policyn styr även hur Löf ska förhålla sig vid hantering av personalfrågor samt anger Löfs nolltolerans mot mobbing och trakasserier i alla former.

Löf följer upp värdegrund och arbetsklimatet genom årlig medarbetarundersökning. Den övergripande medarbetarnöjdheten i 2019 års undersökning var ca 79 (79) %, och fler än 78 (80) % av våra medarbetare tycker att våra värderingar genomsyrar Löfs verksamhet, vilket visar en stabil hög nivå.

Vi har de senaste åren bedrivit ett aktivt värderingsarbete, då vi tror det är kärnan i att skapa ett trygg och positiv arbetsplats där man vill stanna kvar. Vår medarbetarundersökning visar att Löf har några områden som vi måste arbeta vidare med för att förbättra vår arbetsmiljö och trivsel. Vi har arbetat aktivt med detta under 2019 och kommer att fortsätta även under 2020.

Den högst värderade risken är kort- och långsiktig kompetensförsörjning. Under 2019 har vi tagit fram och etablerat en övergripande kompetensmodell med tillhörande systemstöd för att motverka denna risk.

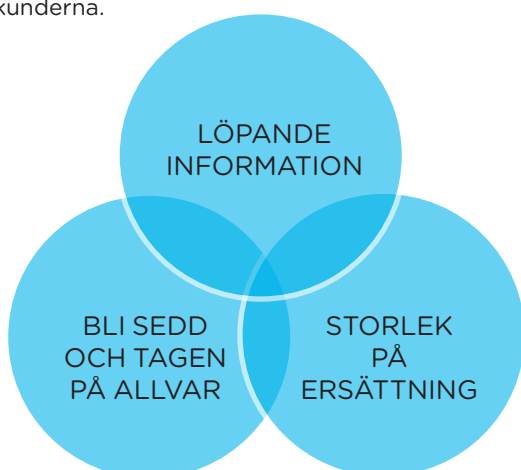
Vår största styrka är ett nära och starkt ledarskap med god återkoppling, vilket över 85 % av våra medarbetare tycker är bra.

AKTIVT MÅLGRUPPS- ARBETE

Löfs kundrelationer bygger helt på förtroende. Det är därför av stor vikt att Löfs kunder behandlas rättvist och respektfullt och att ingen kund gynnas framför någon annan. Genom *Policy för skadereglering* styr Löf skaderegleringen. De övergripande målen med skaderegleringen är att den ska vara konsekvent, av god kvalitet, transparent samt alltid beakta kundens rättigheter. Kunden ska alltid ha den ersättning hen är berättigad till. I de fall där osäkerhet råder kring två eller flera olika bedömningar i ett ärende, ska bedömning alltid göras till kundens fördel.

Löf mäter hur nöjda våra kunder är med vårt arbete. Detta görs genom löpande kundenkäter som sammanställs till ett nöjd kundindex (NKI). Vi kompletterar detta med kundintervjuer för att förstå vad som är viktigt för våra kunder. Löfs mål är att ha en hög kundnöjdhet och en bra dialog med kunderna.

De tre viktigaste frågorna för våra kunder är fortlöpande information, att bli sedd och tagen på allvar, samt storlek på ersättning.

Kundnöjdheten skiljer sig mellan de kunder som får ersättning och de som inte får ersättning. NKI bland de kunder som ersatts låg under 2019 på 77 (76) och NKI för de som ej ersatts ligger på 38 (38). Vi nöjer oss dock inte med detta resultat, utan arbetar fokuserat på kundbemötande och att vi tydligt motiverar våra ställningstaganden.

Under 2019 tog vi emot cirka 17 900 skadeanmälningar, vilket är en ökning med 5,5 % från 2018. Vi arbetar kontinuerligt med att korta våra handläggningstider. Årlig kvalitetskontroll av skadeutbetalningar visar på korrekta skadeutbetalningar där de mindre avvikelser vi har är till kundens fördel.

Kunder som är missnöjda med vår hantering kan vända sig till vår klagomålsfunktion, där antalet klagomål minskat det senaste året. Vi tar klagomål på allvar, och arbetar med att bli tydligare i vår kommunikation för att kunna möta kundens förväntningar.

Löf ska även ta ansvar för att kapitalplacering och köp av tjänster från leverantörer sker med respekt för mänskliga rättigheter. Detta sker genom tydliga krav i vår *Placeringspolicy*, där krav ställs på tillåtna placeringstyper, och *Uppförandepolicy*, med krav avseende motverkande av terrorism och att följa Svensk Försäkrings rekommendationer. Uppföljning av dessa två policyer sker genom sedvanlig risk- och internkontrollstruktur.

Den högst värderade risken avseende respekt för mänskliga rättigheter rör personuppgiftshantering. Löf har både ett aktivt informationssäkerhetsarbete och kontroller uppsatta i sin risk- och internkontrollstruktur för att mildra riskerna.

MOTVERKANDE AV KORRUPTION GENOM

LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR EKONOMI

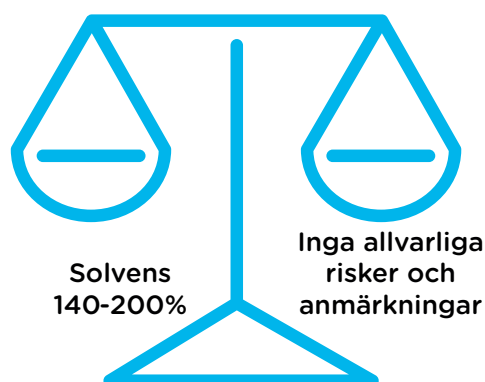
Långsiktig ekonomisk stabilitet nås genom ett aktivt solvensstärkande och kapitalkravsreducerande arbete. Genom en aktiv riskstyrning nås en önskvärd risknivå övergripande för Lof i enlighet med krav ställda i *Riskpolicy*.

Löfs riskfunktion är ansvarig för riskkontroll och självständig uppföljning av Löfs riskprofil och riskexponering. Motverkande av korruption är en naturlig del i vårt risksystem, samt en förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomi, och hanteras som compliancerisk. Compliancerisker bevakas av Löfs compliancefunktion, en självständig funktion som bedriver sitt arbete fristående från andra funktioner i verksamheten. Som stöd för arbetet finns även *Policy för hantering av intressekonflikter*, *Uppförandepolicy* med krav på god affärsetik samt *Placeringspolicy* med krav avseende affärsetik och antikorrupcion. I *Policy för betalning* regleras hur attest ska gå till.

Som ömsesidigt försäkringsbolag styrs Löfs långsiktiga ekonomi dels av vårt solvensmål, där vi strävar efter att vår solvenskapitalkvot (se faktaruta) ska ligga mellan 140-200 % och en solvenskapitalkvot i intervallet 130-140 % accepteras utan kortsiktiga åtgärder. Vid 2019 års utgång var solvenskapitalkvoten 135 (145) %.

Försäkringsrisk och marknadsrisk är de största drivarna av kapitalkrav. Under 2017 påbörjades en gradvis förlängning av tillgångsdurationen vilket fortsatte under 2018, med effekt att ränterisken reducerades. Under 2019 har sedan en ny plan beslutats med en succesiv nedtrappning av ränterisken till 2024.

Löf har också som mål att inte ha några allvarliga risker eller anmärkningar från intern och extern revision. Under 2019 har internrevision granskat bland annat Löfs incidenthantering och intern kontroll vid outsourcing och bedömt dessa som tillfredsställande.

FAKTARUTA

Ömsesidigt försäkringsbolag: Delägare i ett ömsesidigt försäkringsbolag är försäkringstagarna.

Kapitalbas: Utgörs av den positiva skillnaden mellan Löfs tillgångar och skulder + tilläggskapital (= en årspremie) baserat på Löfs rätt att inhämta tilläggspremier.

Solvenskapitalkrav (SCR): Riskbaserat krav på kapitalbasens storlek. Vid beräkningen av kravet beaktas de kvantifierbara risker som Lof är exponerat mot.

Solvenskapitalkvot (SCR-kvot): Kapitalbas/ solvenskapitalkrav. Kvoten måste enligt lagstadgade krav överstiga 100 %.

Riskhantering: Övergripande begrepp som innefattar system, metod, och process för att omhänderta de risker Lof är exponerade mot.

MILJÖARBETE GENOM

HÅLLBART MILJÖ- ARBETE GENOM PLACERINGAR, INKÖP OCH DIGITALISERING

Löfs miljöarbete styrs av vår *Hållbarhetspolicy*. Policyn innebär att Löf alltid ska sträva efter att minska negativ miljöpåverkan av verksamheten och stödjer försiktighetsprincipen vad gäller miljörisiker, främjar ett miljömässigt ansvarstagande bland medarbetarna, samt uppmuntrar utveckling och spridning av miljövänlig teknik i enlighet med FN:s Global Compact.

Löf har ett begränsat miljöavtryck, och de största riskerna identifierade inom perspektivet är risk för ej identifierade regulatoriska förändringar eller operativ påverkan. Vi styr våra resurser där de gör mest nytta enligt följande prioritetsordning:

1. Placering
2. Inköp/leverantörer
3. Lokal, produktion och beteenden

Under året har Löfs placeringsportfölj kompletterats med investeringar i en hållbarhetsfond. Fokus under 2019 har legat på att konkretisera miljöperspektivet och skapa intern medvetenhet genom att uppmärksamma FNs världsmiljödag samt etablera interna miljömål utifrån medarbetarförslag. Det vanligaste målet är relaterat till att minska energiförbrukningen. Mål finns även uppsatta avseende fossilfria resor och ökad andel virtuella möten.

Uppföljning av energiförbrukning 2018-2019 visar att elförbrukningen inom företaget generellt har sjunkit sedan föregående år. Det är dock många källor som påverkar och det går inte att entydigt säkerställa orsak till minskningen. Uppföljning av Löfs återvinning visar att vi i snitt återvinner 540 kg/månad. Slutligen har en ny rutin för tjänsteresor tagits fram som tydliggör regler för hållbart resande.

Gällande de långsiktiga miljömålen har mätetal för digitala kundmöten tagits fram och uppmätts till 51 % för 2019. Som del i digitaliseringen av kundmötet har bland annat digital delgivning vid klagomål införts. Mätetal för hållbara leverantörsavtal är också framtaget under året och kommer följas upp från 2020. Vi avser även att komplettera med ett övergripande mål avseende klimatpåverkan från 2020.

MÅL

80 %

- HÅLLBARA PLACERINGAR
- HÅLLBARA LEVERANTÖRSAVTAL
- DIGITALA KUNDMÖTEN

FÖRVALTNINGS- BERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag (Löf) avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 1 januari - 31 december 2019, bolagets tjugofemte verksamhetsår.

ÄGARFÖRHÅLLANDEN OCH ORGANISATION

Löf är ett rikstäckande ömsesidigt försäkringsbolag som ägs av sina försäkringstagare, Sveriges regioner, och står under Finansinspektionens tillsyn. Bolaget har en bifirma, Patientförsäkringen LÖF.

Bolagsstämman är Löfs högsta beslutande organ och Löfs ägare, Sveriges regioner, representeras vid bolagsstämman av högst två fullmäktige var.

Via ägardirektiv till styrelsen anger bolagsstämman hur verksamheten i bolaget ska bedrivas. Därutöver finns även ett ägarråd där ägarrepresentanter har möjlighet att diskutera och bereda frågor. Delägarna har även utsett en valberedning för att tillvarata deras intressen vid tillsättning av styrelse och revisorer.

Löf ska inom ramen för försäkringsverksamheten i enlighet med av Finansinspektionen meddelat tillstånd för verksamheten teckna försäkring med regioner, utreda och lämna ersättning till patienter som drabbats av en skada inom vården samt genom skadeförebyggande arbete verka för att antalet skador inom vården minskar. Verksamheten syftar primärt inte till att skapa vinst för att kunna lämna avkastning åt ägarna.

Premieberäkningen ska vara baserad på försäkringstekniska bedömningar samt styrelsens bedömning av Löfs solvensmål. Solvensmålet fastställs av styrelsen i enlighet med Löfs egna solvens- och riskbedömning (ORSA).

Löf ska vid var tid ha en solvenskapitalkvot som med god marginal uppfyller gällande regler och myndighetskrav. Därtill har bolaget en skyldighet att sträva efter att uppnå det solvensmål som styrelsen beslutat enligt ORSA.

Kapitalförvaltningens mål är att utifrån akksamhetsprincipen, gällande lag och Löfs riskutrymme lämna en stabil avkastning utifrån gällande marknadsförutsättningar och portföljens karaktär över tid samt att säkerställa att det finns fullgod likviditet för att kunna fullfölja bolagets betalningsåtaganden.

VERKSAMHET OCH UPPDRAG

Löf har i uppdrag att bedriva försäkringsverksamhet avseende delägarnas ansvar för personskador i samband med den regionfinansierade hälso- och sjukvården i Sverige. Bolaget primära försäkringsprodukt är patientförsäkring.

Samtliga regioner har tecknat följande försäkringar hos Löf:

- *Patientförsäkringen* lämnar patientskadeersättning i enlighet med vid var tid gällande patientskadelag (1996:799) för personskada som orsakas patient i samband med av försäkringstagaren i Sverige bedriven hälso- och sjukvård.
- *Behandlingsskadeförsäkring vid utlandsvård* lämnar behandlingsskadeersättning för kroppsskada som orsakas patient i direkt samband med hälso- och sjukvård som utförs vid vårdinstitution utanför Sveriges gränser under förutsättning att försäkringstagaren remitterat patienten dit och ansvarar för vårdkostnaderna.
- *Försäkring avseende patienter smittade med Hepatit C före år 1992* lämnar ersättning för smitta med Hepatit C som överförts till patient före 1992 i direkt samband med sådan hälso- och sjukvård som försäkringstagaren bedrev i Sverige.
- *Försäkring för skador orsakade av läkemedelsanvändning utanför godkänd indikation* lämnar ersättning till vuxna patienter som åsamkats personskada till följd

av läkemedelsanvändning utanför godkänd indikation.

- *Ansvarsförsäkringen* lämnar ersättning för personskada som uppkommit i samband med den regionfinansierade hälso- och sjukvården i Sverige och som orsakats genom skadeståndgrundande fel eller försummelse (culpa).

Som komplement till den renodlade försäkringsverksamheten ska Löf arbeta för att bidra till att antalet skador i vården minskar. Det aktiva skadeförebyggande arbetet sker i samarbete med vårdgivare och yrkesorganisationer inom vården.

Merparten av Löfs medarbetare arbetar med skadereglering.

Inom parentes angivna tal avser motsvarande period under 2018.

SKADEVERKSAMHETEN

Under 2019 har Löfs skadeorganisation fortsatt det pågående förbättrings- och utvecklingsarbetet inom skadeprocessen med målsättningen att korta handläggningstiderna och öka kundnöjdheten. Här ska särskilt framhållas *"En kundorienterad skadeprocess"*, vilket är ett övergripande projekt avseende översyn av hela skaderegleringsprocessen med kundperspektivet i fokus. Under 2019 har som ett resultat av detta arbete Löfs nya webbaserade skadesystem Kosmos implementerats avseende odontologiska ärenden.

Antalet anmälningar har fortsatt att öka under 2019 och uppgick till 17 892 (16 958) stycken, vilket motsvarar en ökning med cirka 5,5 (4) % jämfört med 2018. Löfs uppfattning är att utvecklingen med en fortsatt årlig ökning av antalet anmälningar kommer att bestå. Det huvudsakliga skälet till bedömningen är en stark korrelation mellan antalet kontakter med vården och antalet gjorda anmälningar. Kombinationen av en

ökande befolkning och en allt högre levnadsålder leder till fler vårdkontakter och därmed fler skadeanmälningar. En annan bidragande orsak kan vara att regioner idag arbetar mer aktivt med patientsäkerhet, vilket ger en ökad kunskap om Löf och patientförsäkringen. Sedan 2011 har sjukvårdspersonalen en skyldighet att informera om möjligheten till ersättning vid patientskada.

Av de skadeanmälningar som utreddes av Löf 2019 var det cirka 43 % som enligt patientskadelagen hade rätt till ersättning. Under 2019 har antalet beslut om ersättningsbar skada föreligger eller inte skett i cirka 17 000 (15 500) ärenden, vilket motsvarar en ökning med cirka 10 % jämfört med 2018.

Handläggningstid från beslut om ersättningsbar skada till slutreglering är i hög grad beroende av skadans komplexitet och svårighetsgrad. Målsättningen är att 75 % av alla anmälda ärenden ska få ett första beslut inom sju månader. Under 2019 har handläggningstiden dock ökat något. Huvudorsaken till den ökade handläggningstiden är det ökade inflödet av antalet anmälningar. Utbetalda försäkringsersättningar till kunder uppgick till cirka 611 (593) mkr, vilket motsvarar en ökning med cirka 3 % jämfört med 2018.

De kunder som inte är nöjda med Löfs beslut eller handläggning kan vända sig till Löfs klagomålsfunktion för att få sitt ärende omprövat. Kunder kan även begära ett rådgivande yttrande av Patientskadenämnden (PSN), vars yttrande Löf i regel alltid följer. Om kunden inte delar Löfs eller PSNs bedömning kan talan väckas vid allmän domstol. Under 2019 har kunder i 1 292 (1 687) ärenden avseende Löf begärt prövning i PSN, vilket motsvarar en minskning på drygt 20 % jämfört med 2018. En förklaring till minskning är dels en ökad kvalitet i skaderegleringen och dels att kunderna i större utsträckning väljer intern omprövning i stället för att vända sig till PSN.

SKADEFÖREBYGGANDE VERKSAMHET

Löf har som ett av sina uppdrag att arbeta för ökad patientsäkerhet i regionfinansierad hälso-, sjuk- och tandvård. Arbetet ska bidra till att minska antalet skador, men också att minska lidandet för den som drabbas av skada.

Patientsäkerhetsarbetet bedrivs tillsammans med Löfs ägare, professionella yrkesorganisationer och brukar-/anhörigorganisationer. Löfs skadestatistik utgör grunden för val av områden och metoder. Löf samarbetar med medicinska professioner och brukar-/anhörigorganisationer i stora projekt för att förebygga skador inom

bland annat förlossningsvård, höft- och knäprotesoperationer, bukkirurgi, traumasjukvård, psykiatri och infektionssjukvård. Löf driver också mer allmänna projekt, såsom ökad användning av checklistor och tidig-varningssystem. Mindre omfattande projekt bedrivs inom andningssjukvård, fotkirurgi, läkemedelsförväxlingar, och analys av skademönster.

Löf bedriver en omfattande utbildningsverksamhet avseende patientsäkerhet, i form av föreläsningar, kurser och genom framtagande av utbildningsmaterial. Löf bidrar dessutom till forskning inom patientsäkerhet.

DET FINNS MÅNGA SKÅL FÖR LÖF ATT ARBETA MED PATIENTSÅKERHET

Det viktigaste skålet är etiskt och humanitärt. Det är inte acceptabelt att patienter undvikbart skadas i vården och vi är därför skyldiga att arbeta för att minska onödigt lidande och försämrad livskvalitet. Ett annat viktigt skål rör de anstållda i vården; medarbetare i vården som varit delaktiga i en situation som lett till vårdskada bår med sig vetskapen om detta under lång tid. Även ekonomiska skål väger naturligtvis tungt då det kråvs resurser för att behandla patienter som drabbats av en skada.

VÅRA PATIENTSÅKERHETSPROJEKT

Löf driver i samarbete med yrkesorganisationer och brukar-/anhörigorganisationer flera patientsäkerhetsprojekt. Syftet med projekten är att vara ett stöd för sjukvårdens patientsäkerhetsarbete samt att sprida goda exempel och bästa praxis. Löfs roll är att stödja projekten administrativt och ekonomiskt medan yrkesorganisationerna står för det medicinska innehållet.

Såker-modellen

Flera av projekten genomförs med en projektmetod som vi kallar Såker-modellen. Grundtanken i projekten är icke-normerande självvärdering åtföljd av extern granskning, åtgårdsöverenskommelse och uppföljning.

Våra projekt inom Såker-modellen:

- *Såker Förlossningsvård*: Projektet är en nationell granskning av förlossningsvården. Syftet med projektet är att minska allvarliga skador på barnet på grund av undvikbar syrebrist i samband med förlossningen samt bårckenbottensskador på mamman.
- *Såker Traumavård*: Syftet med projektet är att höja kvalitet och såkerhet vid omhåndertagande av traumapatienter.
- *Såker Suicidprevention*: Projektets mål är att förbåtra suicidprevention och förebygga nya suicidförsök samt att bidra till ett strukturerat arbetssått över hela landet.
- *Såker Bukkirurgi*: Projektet har som syfte att halvera risken för vårdskada och komplikation i samband med akut bukkirurgi på den sköra patienten.
- *PRISS - ProtesRelaterade Infektioner Ska Stoppas*: Projektet är ett nationellt tvårprofessionellt samarbete för såkrare protesoperation i knå och höft. Målet är att minska antalet postoperativa infektioner med hälften.
- *Såker Sepsisvård*: Syftet är att minska dödlighet och sjuklighet i sepsis genom att korta tiden till korrekt diagnos och behandling av sepsis (allvarlig blodförgiftning).

Lås mer om våra projekt och vårt skadeförebyggande arbete på: www.lof.se/patientsakerhet

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

Godkännande av tilläggskapital

Finansinspektionen har förlängt Löfs tillstånd att tillgodoräkna sig tilläggskapital i kapitalbasen baserat på den rättighet som Löf har att enligt gällande försäkringsavtal inhämta tilläggspremier. Per 2019-12-31 är tilläggskapitalet värderat till 1 450 mkr och Finansinspektionens beslut gäller t.o.m. 2024-12-31.

Ny försäkring för skador orsakade av läkemedelsanvändning

Löf har under året erbjudit försäkringstagarna att teckna en ny försäkring för skador orsakade av läkemedelsanvändning utanför godkänd indikation vilket samtliga försäkringstagare antagit.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Premieinkomst

Premieinkomsten, tillika premieintäkten, uppgår till 1 450 000 (1 350 000) tkr. Premien beräknas i enlighet med gällande regelverk och med avseende på förväntade intäkter och kostnader för verksamhetsåret 2019, samt med beaktande av bolagets solvensposition och de solvensmål som styrelsen har beslutat att gälla för bolaget.

Försäkringsersättningar och försäkringstekniska avsättningar

Försäkringsersättningar uppgår till 1 485 378 (1 102 095) tkr. Årets skadeutbetalningar, inklusive driftskostnader för skadereglering uppgår till 862 446 (839 884) tkr och avsättningen för oreglerade skador ökade med 622 932 (262 211) tkr.

Försäkringsersättningarna har relativt 2018 ökat kraftigt vilket beror på ett flertal faktorer. Ränteutvecklingen har varit mer ogynnsam under 2019, vilket har ökat nivån på den del av avsättning för oreglerade skador som diskonteras och bidragit till ett negativt avvecklingsresultat. Antalet nyanmälda skador ökar årligen och för 2019 ser vi även en högre tillväxt med ökade avsättningar som följd. Under året har det implementerats en förändring gällande data och antaganden i den aktuariella metodiken som används vid skattning av total skadekostnad, vilket resulterade i en ökning av försäkringstekniska avsättningar. Avsättningsutvecklingen för 2018 påverkades i stor utsträckning av ett förändrat livslängdsantagande med avvecklingsvinster som följd, vilket är en bidragande förklaring till den relativt kraftiga

förändringen av försäkringstekniska avsättningarna under 2019 jämfört med föregående verksamhetsår.

Kapitalavkastning och placeringstillgångar

Ränteutvecklingen i Sverige under 2019 kan sammanfattas i två stora rörelser. Från årsskiftet fram till mitten av augusti sjönk den tioåriga svenska statsobligationsräntan med nästan 1 % och bottnade på historiskt låga nivåer på cirka -0,4 %. Under avslutningen av året har marknadsnoteringarna vänt uppåt något och i december höjde även Riksbanken styrräntan med 0,25 %. Den allmänna bedömningen rörande ränteutvecklingen de kommande åren är mycket osäker, vilket bland annat präglas av internationell politisk osäkerhet rörande handelskonflikter och utgången av Storbritanniens utträde ut EU, men även tydliga tecken på konjunkturinbromsning.

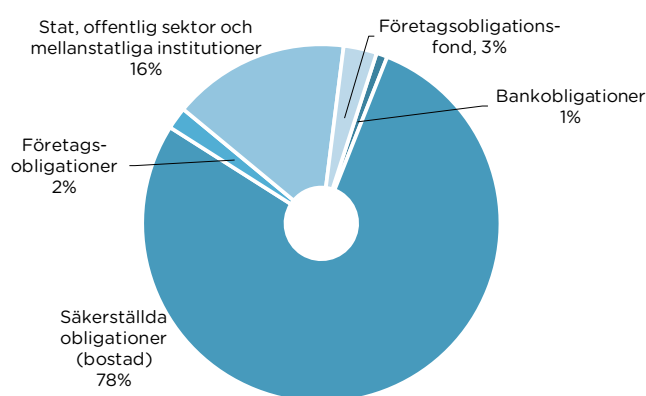
Löf förvaltar räntebärande placeringstillgångar vars bokförda värde totalt uppgår till 12 008 129 (11 397 879) tkr. Tillgångsportföljen är som helhet placerad i likvida noterade värdepapper på räntemarknaden och där 97 (100) % av portföljen utgörs av ett direktägt obligationsinnehav och 3 (0) % av innehav i företagsobligationsfond. Placeringstillgångarna är värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i övrigt totalresultat. Se vidare Not 1 Redovisningsprinciper.

Total redovisad kapitalavkastning inklusive extern förvaltningskostnad uppgår till 80 676 (31 629) tkr. Direktavkastningen beräknas till 0,7 (0,3) % och totalavkastning inklusive orealiserade värdeförändringar till 0,7 (0,5) %. Den starkare direktavkastningen under 2019 är delvis en följd av en längre duration och ett högre realisationsnetto jämfört med föregående år. Även den genomsnittliga kreditspreaden har ökat något i portföljen. Den orealiserade värdeförändringen till följd av ränterörelser under perioden uppgick vid utgången av året till 8 616 (20 298) tkr och har påverkat totalavkastningen med 0,1 (0,2) %. Löptiden (durationen) för tillgångsportföljen var vid årets slut 3,7 (3,0) år.

Bolagets placeringspolicy bygger på ett lågt risktagande och höga etiska, miljömässiga och sociala krav på hur förvaltningen ska bedrivas.

Förvaltningen av Löfs placeringstillgångar hanteras av Swedbank Robur Fonder AB via ett diskretionärt förvaltningsuppdrag.

Exponeringen av placeringstillgångarna är fördelade enligt nedan per 2019-12-31:

Driftskostnader

Driftskostnader uppgår till 69 095 (63 930) tkr. Ökningen mellan åren är huvudsakligen en effekt av ökade kostnader för IT samt en större satsning på det skadeförebyggande arbetet.

Årets resultat

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgår till -23 337 (215 793) tkr. Konsolideringskapitalet har minskat något under 2019 och uppgår till 3 038 675 (3 054 720) tkr. Konsolideringsgraden uppgår per årsskiftet 2019 till 210 (226) %.

Årets resultat uppgår till -14 332 (58 700) tkr och totalresultatet uppgår till -7 560 (74 652) tkr.

Totalkostnadsprocent

Totalkostnadsprocenten uppgår till 107,2 (86,4) %. Ökningen är främst en effekt av högre avsättningar för oreglerade skador.

EGEN RISK- OCH SOLVENSBEDÖMNING

Den egna risk- och solvensbedömningen (ORSA) är en årlig process som syftar till att ge styrelsen en heltäckande bild av Löfs risker och solvensbehov i ett framåtblickande perspektiv. Stresstester och scenarioanalyser används för att bedöma hur Löfs solvenssituation skulle påverkas vid

olika typer av negativa händelser; exempelvis oförutsedda ökningar av avsättningarna eller kraftiga räntefall. Som en del av den egna risk- och solvensbedömningen gör styrelsen en bedömning av vilket solvensbehov Löf har givet bolagets riskprofil och riskexponering.

Beräkningen av solvensbehovet baseras på den solvenskapitalkvot som är önskvärd för att Löf ska klara ett specifikt kraftfullt negativt scenario utan att bryta mot det lagstadgade kravet att solvenskapitalkvot ska vara minst 100 %.

Inom ramen för den egna risk- och solvensbedömningen tar styrelsen fram en plan för framtida finansiering av bolaget. Då Löf primärt finansieras av premier består finansieringsplanen främst av en bedömning av premiebehovet för prognosperioden men andra möjliga åtgärder för att stärka kapitalbasen utvärderas också.

Löfs solvenskapitalkvot uppgick per 2019-12-31 till 135 (145) %, vilket ligger något under det långsiktigt eftersträlvade målintervallet (140-200 %) som styrelsen beslutat om.

Digitalisering

Löfs verksamhet är redan idag till hög grad digitaliserad. Vår fortsatta digitaliseringsresa handlar om att höja kundnöjdhet genom smart teknik för att på så sätt skapa en bättre förutsättning för att arbeta smartare, effektivare och samtidigt höja kvalitet och minska kostnader. Under 2019 har arbetet fortsatt med att lansera vårt nya skadesystem där vi lägger grunderna för denna vision. Verksamheten är ännu i pilotfas och cirka 10 procent av Löfs nyinkomna ärenden hanteras i systemet.

En av utgångspunkterna är att höja tillgänglighet till kund genom det digitala mötet och skapa hög transparens och insyn i ärendets gång samt möjlighet till självservice via webben.

HÅLLBARHET

Ett företag som tar socialt och miljömässigt ansvar och är långsiktigt ekonomiskt hållbart har konkurrensfördelar. För Löf innebär det att vi jobbar med utgångspunkt i vårt hållbara styrkort där vi med kunden i centrum balanserar styrning av kundfrågor med hållbarhetsperspektiven ekonomi,

socialt och miljö. Vårt löfte ”En patientförsäkring för alla” är kärnan i vårt hållbarhetsarbete och varumärkesplattformen styr utformning av hållbarhetsmål och arbete inom alla områden. I enlighet med ÅRL 6 kap 11 § har Löf valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. Rapporten har infogats i årsredovisningsdokumentet före förvaltningsberättelsen. Hållbarhetsrapporten har överlämnats till revisorn samtidigt som årsredovisningen.

MEDARBETARE

Medelantalet anställda verksamhetsåret 2019 uppgår till 167 (171) anställda. Andelen kvinnliga medarbetare var 60 (63) % och medelåldern för samtliga medarbetare var 44 (43) år.

Löf har under de senaste 10 åren varit en växande organisation eftersom anmälda skador ökat i antal samt att nya funktioner tillförts. Vi tror att vi nu har nått en bra nivå så att vi med nuvarande personalstyrka och ökad digitalisering står väl rustade inför kommande år. Vissa utökningar genomförs dock fortfarande, främst för att möta externa krav och teknikutveckling. Löf har utvecklat effektiva metoder för rekrytering och introduktion.

Utbildning och kompetensutveckling

Löfs medarbetare har en hög utbildningsnivå och en stor bredd avseende utbildnings- och yrkesbakgrunder. Löf lägger stor vikt på kontinuerlig kompetensutveckling och har en gedigen introduktionsutbildning för nya medarbetare, behovsanpassad påbyggnad inom respektive ämnesområde, samt en certifieringsutbildning för skadereglerare i egen regi. Certifieringen har under året kompletterats med årlig kunskapskontroll för att säkerställa tillämpning av förändringar i regelverk samt för att identifiera kompetensutvecklingsbehov. Vi är en lärande organisation där våra medarbetare bidrar i olika roller i allt från att handleda nya kollegor till att utveckla kompetens på de mest kvalificerade nivåerna.

Under året har en ny modell för kompetensledning utvecklats och ett digitalt stöd för detta implementerats. Kompetensledningsarbetet omfattar både värdegrundsefterlevnad och yrkeskompetens.

Engagemang och utveckling

Löf lägger stor vikt vid att skapa delaktighet och medarbetarengagemang för att vara en effektiv och professionell organisation som alltid

erbjuder så bra service som möjligt. Vi engagerar medarbetare och fackliga organisationer i vår verksamhetsstyrningsprocess och i fortlöpande utvecklingsarbete. Det har bland annat omfattat förvaltning av interna regelverk, omfattande utveckling av skaderegleringsarbetet och dess systemstöd, utveckling av processen för medicinsk rådgivning samt påbörjad utveckling inom verksamhetsstyrning och kapitalplacering.

Målstyrning

Löf är en värderings- och målstyrd organisation. Vårt balanserade målkort har tillämpats på medarbetarnivå så att alla får en tydlighet i kopplingen mellan övergripande och individuella mål. Målstyrningen utvecklas kontinuerligt för att vi ska bli en stabil organisation med effektiva processer och kvalitet som leder till ökad medarbetar- och kundnöjdhet.

Arbetsmiljö

Löf har ett aktivt arbete i samverkan med personalorganisationerna inom såväl arbetsmiljö- som likabehandlingsområdet. Det har resulterat i goda resultat kring bland annat medarbetarnöjdhet, hälsa, jämställda löner samt könsfördelning på kvalificerade positioner.

Oberoende medicinska rådgivare

Till vår hjälp har vi också cirka 170 specialitäläkare som medicinska rådgivare inom ett stort antal medicinska områden. De medicinska rådgivarnas relation till Löf och deras oberoende ställning som rådgivare säkras bland annat genom att avtal tecknas enligt Löf inköpsprocess som även inkluderar hantering enligt Lag om offentlig upphandling (LOU). För ett mindre antal där det inte varit möjligt att teckna affärsavtal har medicinska rådgivare visstidsanställts för kortare uppdrag.

Utlagd verksamhet

Kapitalförvaltningen rörande placeringstillgångar har hanterats av Swedbank Robur Fonder AB via ett diskretionärt förvaltningsavtal. Internrevision har tillhandahållits av Öhrlings Pricewaterhousecoopers AB. Deposition av Löfs långtidsarkiv tillhandahålls av Region Skåne. Colocation av IT-servrar hanteras av Teracom. SAS Institute AB har tillhandahållit rapportverktyg för Solvens II och datalagring. Löneadministration hanterats av ECIT Services AB.

Utförligare beskrivning av Löfs medelantal anställda, löner och ersättningar ges i not 21.

RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Riskhantering är en central del av Löfs verksamhet som försäkringsbolag. Resultatutvecklingen påverkas av faktorer som till sin natur är osäkra, såsom skadefrekvenser och ränteutveckling. Goda kunskaper om de risker som bolaget är exponerat mot och ett strukturerat arbete med riskhantering skapar förutsättningar för affärsmässiga beslut som långsiktigt bidrar till en stark ekonomiska ställning. Riskhanteringsprocessen består av löpande arbete i den operativa verksamheten och av återkommande kontrollaktiviteter. På övergripande nivå är riskhanteringsprocessen gemensam för samtliga riskkategorier och delas in i fem processteg: identifiera, värdera/mäta, hantera, följa upp samt rapportera risker.

Löfs solvensrelaterade riskprofil är tydlig och tämligen stabil. De riskkategorier som främst driver kapitalkrav och där riskmaterialisering kan ha betydande resultatpåverkan är försäkringsrisk (primärt i form av reservrisk) och marknadsrisk (primärt i form av ränterisk).

En utförligare beskrivning av Löfs risker och riskhantering återfinns i not 2.

FRAMTIDA UTVECKLING

Verksamheten

Löf arbetar kontinuerligt med förbättringar utifrån ett kundperspektiv. Inom ramen för projektet *”En kundorienterad skadeprocess”* arbetar Löf aktivt för att öka digitaliseringsgraden ytterligare och undersöka framtida möjlighet för kunderna att själva skadereglera. Det nya skadesystemet som lanserades 2019 planeras att vara tillgängligt för alla kunder under 2020. Samtidigt undersöker Löf möjligheterna att stärka tillgänglighet och korta ledtider genom användbarhetsdesign, artificiell intelligens och nya områden för teknisk integration.

Utöver ovan nämnda projekt för att stärka kundnöjdhet så arbetar Löf även med projekt inom perspektiven ekonomi och socialt för att optimera placeringsstrategi, höja effektivitet, anpassa till kommande regelverk samt vidareutveckla arbetsmiljön.

Regelverk

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar vilka väsentligt kan komma att prägla Löfs verksamhet. Regelverksförändringarna kommer därmed också att påverka företagets risker och riskhantering. Löf bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk.

Riktålder för pension

Riksdagens beslut om att införa ett nytt åldersbegrepp benämnt riktålder för pension i Socialförsäkringsbalken estimeras kunna få en materiell påverkan på Löfs åtaganden framöver. Beslutet innebär att riktålder på sikt ska styra de pensionsrelaterade åldersgränserna i pensionssystemet och i angränsande trygghetssystem och fungera som ett riktämne för när medarbetare kan gå i pension. Riktåldern avses att beräknas första gången 2020 och tillämpas från och med 2026. Baserat på den senaste befolkningsprognosen från SCB beräknas riktåldern då bli 67 år. Riksdagen har i samband härmed även beslutat att under 2020 höja åldersgränsen för när inkomstgrundad ålderspension tidigast kan tas ut till 62 års ålder och höjer då även gränsen för rätten att kvarstå i anställning, den så kallade LAS-åldern, till 68 år. Bolaget har under 2019 inlett ett arbete för att analysera effekterna på Löfs verksamhet.

Webbtillgänglighetsdirektivet

I takt med en ökad digitalisering inom privat och offentlig sektor har det blivit allt viktigare att information och tjänster ska kunna nyttjas av alla människor, oavsett funktionsnedsättningar. I syfte att uppnå en ökad digital tillgänglighet ställer EU tillgänglighetskrav på offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer

i medlemstaterna, genom det så kallade webbtillgänglighetsdirektivet. Regelverket trädde i kraft under 2018 och genomfördes i Sverige genom lagen om tillgänglighet till digital offentlig service, som trädde i kraft 2019-01-01 med olika implementeringstider. Direktivet påverkar Löfs verksamhet genom att Löfs digitala forum måste anpassas till ställda tillgänglighetskrav. Bolaget har därför under 2019 inlett ett arbete för att implementera regelverket.

IFRS 17

Ett regelverk som kommer att kunna ge stora följder på verksamheten i Löf är den internationella organisationen IASBs (International Accounting Standard Board) beslut om en helt ny standard om redovisning av försäkringskontrakt (IFRS 17) som för juridiska personer förväntas börja gälla 2024-01-01. IFRS 17 innebär genomgripande förändringar för hur försäkringsverksamheten både värderas och presenteras i redovisningen. I vilken utsträckning standarden blir tillämplig på Löf som ömsesidigt bolag är inte helt klart. Regelverksförändringar rörande redovisningsregler har kommenterats vidare i not 1 Redovisningsprinciper.

Översyn Solvens II-regelverket

Under 2019 har Eiopas arbete med att se över Solvens II-regelverket fortsatt och det förväntas vara avslutat under 2020. Eftersom arbetet fortfarande pågår är det i dagsläget inte möjligt att med säkerhet fastställa i vilken omfattning nuvarande regelverk kommer att förändras och vilken påverkan detta får på Löf. Bolaget följer aktivt Eiopas arbete för att i god tid kunna identifiera möjliga förändringar och effekter på Löfs verksamhet.

FEMÅRSÖVERSIKT OCH NYCKELTAL

tkr	2019	2018	2017	2016	2015
RESULTAT					
Premieintäkt	1 450 000	1 350 000	1 395 000	1 265 000	1 375 000
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	1 189	52 823	53 757	36 135	51 155
Övriga tekniska intäkter	460	189	270	833	268
Försäkringsersättningar	-1 485 378	-1 102 095	-1 312 228	-1 473 743	-792 022
Driftskostnader	-69 095	-63 930	-51 901	-67 977	-89 335
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	-102 824	236 987	84 898	-239 752	545 066
Återstående kapitalavkastning	79 487	-21 194	-89 611	-87 708	-44 073
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	-23 337	215 793	-4 713	-327 460	500 993
Årets resultat	-14 332	58 700	-4 630	-70 126	-4 550
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringsstillgångar inklusive kassa och bank (verkligt värde)	12 301 113	11 690 508	11 138 548	10 695 781	10 409 489
Försäkringstekniska avsättningar	9 284 132	8 661 200	8 398 989	7 953 006	7 299 830
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	1 414 442	1 422 002	1 347 350	1 352 310	1 422 436
Obeskattade reserver	1 624 233	1 632 718	1 494 042	1 494 042	1 733 042
Övervärden(+)/undervärden(-) i obligationer och andra räntebärande värdepapper				7 185	-27
	3 038 675	3 054 720	2 841 392	2 853 537	3 155 451
varav uppskjuten skatt i konsolideringskapital	347 586	349 402	328 689	328 689	381 269
Kapitalbas ¹⁾					3 155 478
Erforderlig solvensmarginal ¹⁾					354 076

	2019	2018	2017	2016	2015
NYCKELTAL					
Skadeförsäkringsrörelse					
Skadeprocent	102,4	81,7	94,1	116,5	57,6
Driftskostnadsprocent	4,8	4,7	3,7	5,4	6,5
Totalkostnadsprocent	107,2	86,4	97,8	121,9	64,1
Kapitalförvaltningen					
Direktavkastning %	0,7	0,3	-0,3	-0,4	0,1
Totalavkastning %	0,7	0,5	-0,4	-0,3	0,1
Ekonomisk ställning					
Konsolideringsgrad %	210	226	204	226	229
SOLVENSRELATERADE UPPGIFTER ²⁾					
Kapitalbas, primärkapital	2 892 005	2 962 165	2 841 926	2 790 036	3 178 600
Kapitalbas, tilläggskapital	1 450 000	1 350 000	1 395 000	1 265 000	-
Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet ³⁾	4 342 005	4 312 165	4 220 249	4 055 036	3 178 600
Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka minimikapital ³⁾	2 857 648	2 941 219	2 823 567	2 755 818	3 178 600
Minimikapital ⁴⁾	827 405	768 475	726 990	689 310	639 107
MCR-kvot ⁵⁾	3,45	3,83	3,88	4,00	4,97
Solvenskapitalkrav ⁴⁾	3 210 571	2 972 758	2 793 364	2 685 296	2 470 790
SCR-kvot ⁵⁾	1,35	1,45	1,51	1,51	1,29

- 1) Kapitalbas och erforderlig solvensmarginal för 2015 är beräknat enligt Solvens I.
- 2) Solvensrelaterade uppgifter är beräknat enligt Solvens II. Jämförelsesiffror 2015 avser öppningsbalansen i Solvens II per 2016-01-01.
- 3) Beräknas enligt 7 kap. FRL.
- 4) Beräknas enligt 8 kap. FRL.
- 5) MCR-kvot respektive SCR-kvot är beräknat som respektive total medräkningsbar kapitalbas dividerat med minimikapital respektive solvenskapitalkrav.

FÖRSLAG TILL RESULTATDISPOSITION

Till bolagsstämmans förfogande står enligt balansräkningen 214 442 402 kr, varav

Balanserat resultat	206 380 129
Fond för verkligt värde	22 394 094
Årets resultat	-14 331 821
Totalt	214 442 402

Styrelsen föreslår att beloppet disponeras enligt följande:

I ny räkning överförs	<u>214 442 402 kr</u>
	214 442 402 kr

RESULTATRÄKNING

tkr	NOT	2019	2018
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGS- RÖRELSE			
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	(3)	1 450 000	1 350 000
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	(4)	1 189	52 823
Övriga tekniska intäkter		460	189
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	(5)	-862 446	-839 884
Förändring i avsättning för oreglerade skador		-622 932	-262 211
		-1 485 378	-1 102 095
Driftskostnader	(6)	-69 095	-63 930
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-102 824	236 987
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-102 824	236 987
Kapitalavkastning, intäkter	(7)	86 642	35 288
Kapitalavkastning, kostnader	(8)	-5 966	-3 659
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-1 189	-52 823
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		-23 337	215 793
Bokslutsdispositioner	(9)	8 485	-138 676
Resultat före skatt		-14 852	77 117
Skatt på årets resultat	(10)	520	-18 417
Årets resultat		-14 332	58 700

TOTALRESULTAT

—

tkr	NOT	2019	2018
Årets resultat		-14 332	58 700
ÖVRIGT TOTALRESULTAT			
Poster som senare kan komma att omföras till resultaträkningen			
Omvärdering av finansiella tillgångar som kan säljas		8 616	20 298
Skatt hänförlig till omvärdering av finansiella tillgångar som kan säljas	(10)	-1 844	-4 346
		6 772	15 952
Summa totalresultat		-7 560	74 652
Hänförligt till försäkringstagarna		-7 560	74 652

BALANSRÄKNING

tkr	NOT	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Placeringstillgångar			
<i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	(11,12)	12 008 129	11 397 879
Fordringar			
Övriga fordringar		272	68
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	(13)	4 068	5 197
Kassa och bank		292 984	292 629
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter		56 060	47 488
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	(14)	9 019	6 473
SUMMA TILLGÅNGAR		12 370 532	11 749 734
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Garantikapital		1 200 000	1 200 000
<i>Fritt eget kapital</i>			
Fond för verkligt värde		22 394	15 622
Balanserat resultat		206 380	147 680
Årets resultat		-14 332	58 700
Obeskattade reserver			
Säkerhetsreserv		1 624 233	1 632 718
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Avsättning för oreglerade skador	(15)(16)	9 284 132	8 661 200
Andra avsättningar			
Aktuell skatteskuld		989	721
Uppskjuten skatteskuld	(10)	5 577	4 253
Skulder			
Övriga skulder	(17)	28 531	16 225
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	(18)	12 628	12 615
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		12 370 532	11 749 734

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

—

tkr

EGET KAPITALRÄKNING 2019

	Garanti- kapital	Fond för verkligt värde	Balanserat resultat	Årets resultat	Summa eget kapital
Belopp vid årets ingång	1 200 000	15 622	147 680	58 700	1 422 002
Resultatdisposition	-	-	58 700	-58 700	-
Totalresultat	-	6 772	-	-14 332	-7 560
Belopp vid årets utgång	1 200 000	22 394	206 380	-14 332	1 414 442

EGET KAPITALRÄKNING 2018

	Garanti- kapital	Fond för verkligt värde	Balanserat resultat	Årets resultat	Summa eget kapital
Belopp vid årets ingång	1 200 000	-330	152 310	-4 630	1 347 350
Resultatdisposition	-	-	-4 630	4 630	-
Totalresultat	-	15 952	-	58 700	74 652
Belopp vid årets utgång	1 200 000	15 622	147 680	58 700	1 422 002

KASSAFLÖDES- ANALYS

tkr	2019	2018
Den löpande verksamheten		
Inbetalda premier	1 450 000	1 350 000
Utbetalda skador	-859 900	-845 419
Utbetalningar avseende driftskostnader	-60 756	-56 896
Betald inkomstskatt	-5 423	-5 423
	523 921	442 262
Kassaflöde från investeringsverksamheten		
Erhållna räntebetalningar på räntebärande värdepapper	142 663	248 986
Investering i placeringstillgångar	-7 042 151	-11 520 695
Försäljning av placeringstillgångar	6 375 922	10 903 554
	-523 566	-368 155
ÅRETS KASSAFLÖDE	355	74 107
Kassa och bank		
Kassa och bank vid årets början	292 629	218 522
Kassa och bank vid periodens slut	292 984	292 629
ÅRETS KASSAFLÖDE	355	74 107
Betalda och erhållna räntor och utdelningar		
Under perioden betald ränta	-1 130	-1 472

NOTER

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Företagsinformation

Denna årsredovisning för Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag har upprättats och godkänts för publicering av styrelsen och verkställande direktören den 24 mars 2020 och planeras att föreläggas bolagsstämman den 10 juni 2020 för fastställande. Bolaget är ett svenskt ömsesidigt försäkringsbolag med säte och huvudkontor i Stockholm, Sverige. Adressen är Swedenborgsgatan 20A, 118 94 Stockholm och organisationsnumret är 516401-8557. Löf bedriver skadeförsäkringsverksamhet och den huvudsakliga verksamheten beskrivs i förvaltningsberättelsen. Rörelsen omfattar en verksamhetsgren (försäkringsklass 13, allmän ansvarighet) och avser direkt försäkring i Sverige.

Uttalande om överensstämmelse med tillämpade regelverk

Årsredovisningen för Lof är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2015:12 inklusive dess ändringsföreskrifter och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Bolaget tillämpar lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och Finansinspektionens föreskrifter. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Ändrade redovisningsprinciper

Redovisningsprinciperna i bolaget är oförändrade jämfört med föregående år.

Nya internationella redovisningsprinciper (IFRS) och förändringar av IFRS som antagits av EU samt lagar och förändringar i Finansinspektionens föreskrifter som ska tillämpas från 2019-01-01 har inte haft någon väsentlig effekt på företagets redovisning.

Nya redovisningsregler som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade redovisningsregler träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS förväntas få på företagets finansiella rapporter.

IFRS 9, Finansiella instrument

IFRS 9 Finansiella instrument har ersätt IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Genom IFRS 9 färdigställde IASB ett helt "paket" av förändringar avseende redovisning av finansiella instrument. Paketet innehöll nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande ("expected loss") nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. IFRS 9 trädde ikraft 2018-01-01.

De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av tre kategorier; där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultatet. Indelningen i de tre kategorierna görs utifrån företagets affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Fair value option är möjlig att tillämpa för innehav i skuldinstrument i de fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar en mismatch i redovisningen. För innehav i eget kapitalinstrument är utgångspunkten att värdering ska ske till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att istället redovisa värdeförändringar som inte innehas för handel i övrigt totalresultat.

Den nya nedskrivningsmodellen kommer kräva en redovisning av ett års förväntad förlust redan vid den initiala redovisningen och vid en väsentlig ökning av kreditrisken så ska nedskrivningsbeloppet motsvara de kreditförluster som förväntas

uppkomma under den återstående löptiden. De nya reglerna kring säkringsredovisning innebär bland annat förenklingar av effektivitetstester samt utökning av vad som är tillåtna säkringsinstrument och säkrade poster.

Tillägg till IFRS 4 Försäkringskontrakt – tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument
IFRS 9 Finansiella instrument har ett samband med val av tillämpning av principer för redovisning i den kommande redovisningsstandarderna för försäkringsavtal, IFRS 17. Sambandet påverkar val av presentation av ränteeffekter i resultaträkningen eller i övrigt totalresultat vid värdering av åtaganden hänförliga till försäkringsavtal. Sambandet mellan redovisningsstandarderna har medfört att IASB gett ut en förändring av den nuvarande standarden för redovisning av försäkringsavtal, IFRS 4. Förändringen godkändes av EU under 2017.

Förändringen medger en valmöjlighet för försäkringsföretag som bedriver försäkringsverksamhet, om vissa kriterier är uppfyllda, att skjuta upp tillämpningen av IFRS 9. Förändringen i nuvarande IFRS 4 har analyserats av bolaget och innebär att Lof beslutat att skjuta på tillämpningen av IFRS 9 till den tidpunkt som IFRS 17 börjar tillämpas. Lofs redovisade värde på skulder per 2019-12-31 som är hänförligt till försäkringsavtal enligt IFRS 4 är betydande och det redovisade värdet av de försäkringsrelaterade skulderna (enligt IFRS 4) uppgår till mer än 90 % av övriga skulder. IASB har föreslagit en uppskjuten tidpunkt för den första obligatoriska tillämpningen av IFRS 17 till 2024-01-01 i juridisk person. Därmed senareläggs tillämpning av IFRS 9 från 2018-01-01 till 2024-01-01.

Eftersom bolaget inte är färdig med sin bedömning av hur IFRS 17 ska tillämpas i de avseende där valmöjligheter föreligger, har det inte varit möjligt för bolaget att slutföra bedömningarna av effekterna vid en övergång till IFRS 9.

IFRS 16 Leasing

IFRS 16 ersätter IAS 17 Leasing och tillämpas från 2019-01-01. Standarden innebär förändringar framför allt för leasingtagaren, vilket innebär att leasingtagaren redovisar i princip alla leasingavtal med en nyttjanderätt som en tillgång och en leasingkund i balansräkningen. Redovisningen för leasinggivaren är i allt väsentligt oförändrad. Enligt RFR 2 behöver inte IFRS 16 tillämpas i

juridisk person. Lof har valt denna möjlighet och omfattningen av leasingkontrakt är dessutom liten. Därmed får inte den nya standarden någon effekt på bolagets redovisning.

IFRS 17, Försäkringsavtal

IFRS 17 Försäkringsavtal publicerades i maj 2017 av IASB. IASB har i juni 2019 även publicerat förslag till förändringar i IFRS 17. Slutliga förändringar förväntas bli publicerade under mitten av 2020. IFRS 17 förväntas träda ikraft 2024-01-01 för juridisk person men är ännu ej antagen av EU. Tidigare tillämpning är, när/om EU godkänt standarden, möjlig för bolag som samtidigt applicerar IFRS 9 Finansiella instrument och IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder.

Det råder vidare viss osäkerhet om huruvida principerna i IFRS 17 blir möjliga eller obligatoriska att tillämpa i årsredovisningen för juridisk person. Finansinspektionen bedriver för närvarande ett utredningsarbete för att ta fram ett beslutsunderlag med avseende på tillämpning av IFRS 17 i lagbegränsad IFRS.

En initial förstudie för att bedöma konsekvenser vid tillämpning av IFRS 17 har gjorts. Kvantifiering av effekter har ännu inte helt utförts, men företaget bedömer preliminärt att införandet av IFRS 17 kommer att få en stor påverkan på finansiell ställning och framtida resultat. Oavsett påverkan på ställning och resultatredovisning bedöms effekten av nya upplysningskrav omfattande. Utöver det tillkommer påverkan på processer och system.

Övriga nya och ändrade IFRS med framtida tillämpning förväntas inte komma att ha någon väsentlig effekt på företagets finansiella rapporter.

Värderingsgrunder för upprättande av redovisningen

Redovisningen baseras på historiska anskaffningsvärden med undantag för placeringstillgångarna, vilka redovisas till verkligt värde från och med 2017. De finansiella rapporterna och noterna presenteras i tusentals svenska kronor (tkr) om inte annat anges.

Väsentliga överväganden och bedömningar som påverkar redovisningen

Vid upprättande av finansiella rapporter i enlighet med lagbegränsad IFRS görs bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar

tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. Bedömningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och som kan medföra väsentliga justeringar i de finansiella rapporterna kommenteras nedan.

De viktigaste antagandena som påverkar redovisade belopp för tillgångar och skulder är relaterade till de försäkringstekniska avsättningarna. Beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna baseras på uppskattningar och bedömningar som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden under nästkommande år. Avsättningarna kontrolleras och utvärderas löpande i det ordinarie boksluts- och prognosarbetet. Eventuellt överskott eller underskott i avsättningen för oreglerade skador, exklusive innevarande skadeår, redovisas i sin helhet i resultaträkningen som ett avvecklingsresultat. Reservrisk och övriga försäkringsrisker kommenteras vidare i not 2 och en redogörelse för bolagets skadekostnadsutveckling de senaste åren finns i not 16.

Placeringsstillgångarna, som är bolagets största tillgångspost, har klassificerats såsom tillgångar som kan säljas och värderats till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i övrigt totalresultat fram till realisationstidpunkten. Då värderingen av placeringstillgångarna i allt väsentligt grundas på observerbara marknadsnoteringar är det bolagets bedömning att denna redovisning utgör en bra presentation av bolagets innehav av placeringstillgångar. Den finansiella risken kommenteras vidare i not 2.

Nedan följer kommentarer till de för LÖF viktigaste redovisningsprinciperna

TILLÄMPADE PRINCIPER FÖR POSTER I RESULTATRÄKNING

I resultaträkningen sker en uppdelning i resultatet för försäkringsrörelsen, det tekniska resultatet och det icke-tekniska resultatet, som i huvudsak är hänförligt till kapitalförvaltningen. Posterna som ingår i det tekniska resultatet avser till

helt övervägande del företagets verksamhet som försäkringsgivare, det vill säga överföring av försäkringsrisk enligt definitionen i IFRS 4 Försäkringsavtal.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas den totala bruttopremien för direkt försäkring som har inbetalats eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång. Premieinkomsten avser hela försäkringsperioden oavsett om premien är aviserad eller ej.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen redovisas som ej intjänad premie i balansräkningen. Beräkning av avsättning för ej intjänad premie sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Kapitalavkastning

Den totala kapitalavkastningen redovisas i det icke-tekniska resultatet. En del av kapitalavkastningen förs över från kapitalförvaltningens resultat till tekniskt resultat för försäkringsrörelsen baserat på de genomsnittliga försäkringstekniska avsättningarna och en kalkylränta som motsvarar den genomsnittliga räntenivån på statsobligationer med en löptid på 10 år.

Försäkringsersättningar

Som försäkringsersättningar redovisas periodens kostnad för inträffade skador vare sig de är anmälda till bolaget eller inte. De totala försäkringsersättningarna för redovisningsperioden omfattar under perioden utbetalda försäkringsersättningar, förändringar i avsättningar för oreglerade skador samt kostnader för skadereglering.

Driftskostnader

Det tekniska resultatets redovisade driftskostnader för perioden uppdelas på driftskostnader för skadereglering och kostnader för övrig försäkringsteknisk verksamhet. I den icke-tekniska redovisningen av kapitalavkastningen ingår driftskostnader för finansförvaltningen.

Driftskostnader för skadereglering redovisas bland försäkringsersättningar i resultaträkningen. Driftskostnaderna avser både direkta och indirekta kostnader och indelas utifrån följande funktioner; skadereglering, administration och kapitalförvaltning.

Pensionskostnader, pensionsförpliktelser och andra ersättningar till anställda

Pensionsförpliktelser omfattar pensionsplaner genom kollektivavtal och socialförsäkringslagar samt genom individuellt avtal för vd. Det förekommer både förmåns- och avgiftsbestämda planer. Lön redovisar samtliga pensionsplaner som avgiftsbestämda pensionsplaner, kostnaden för dessa framgår av not 21. Pensionskostnaden utgörs av den premie som erläggs för tryggnad av pensionsförpliktelserna. Enligt kollektivavtalet erbjuds ett fåtal anställda att erhålla pension vid 62-års ålder. Avgiften kostnadsförs när möjligheten utnyttjas. Möjlighet till deltidarbete från 62 års ålder, sk deltidspension, har införts enligt kollektivavtal. Utöver externt regelmässigt reglerade pensionspremier erbjuder Lön medarbetare att löneväxla mot pensionssparande.

Skatt

Företagets skatt för perioden utgörs av aktuell och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är skatt som hänförs till periodens skattepliktiga resultat. Inkomstskatten under året var 21,4 procent av den beskattningsbara inkomsten. Uppskjuten skatt uppstår på grund av temporära skillnader mellan en tillgångs eller skulds skattepliktiga värde och dess bokförda värde. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppkomna skattemässiga underskott redovisas som uppskjutna skattefordringar om de är väsentliga och det bedöms sannolikt att de kan utnyttjas mot skattemässiga överskott i framtiden. Aktuell och uppskjuten skatt redovisas i resultaträkningen.

Eget kapital

Enligt ÅRFL ska försäkringsföretag dela upp det egna kapitalet i bundet och fritt eget kapital. Bundet eget kapital utgörs av garantikapital medan allt annat kapital klassificeras som fritt eget kapital. Tillskott av garantikapital beslutades på bolagsstämman 2014-12-11 och registrerades till fullo betalt 2015-12-10. Fond för verkligt värde inkluderar

den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas fram till dess att tillgången bokas bort från balansräkningen. Värdeförändringar som beror på nedskrivningar redovisas dock i resultaträkningen.

Obeskattade reserver

Skattelagstiftningen i Sverige ger företag möjlighet att genom avsättning till obeskattade reserver minska årets beskattningsbara resultat. Förändringar av obeskattade reserver redovisas över resultaträkningen under rubriken bokslutsdispositioner. I balansräkningen redovisas det ackumulerade värdet av avsättningarna under rubriken obeskattade reserver.

TILLÄMPADE PRINCIPER FÖR POSTER I BALANSRÄKNINGEN

Ingen kvittning sker mellan finansiella tillgångar och skulder. Inga avtal om kvittning finns som föranleder upplysning enligt IFRS 7.

Andra immateriella tillgångar

Vid redovisning av utgifter för forskning och utveckling tillämpas kostnadsföringsmodellen, vilket innebär att alla utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Placeringstillgångar är klassificerade inom kategorin "tillgångar som kan säljas" och har därmed värderats till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i övrigt totalresultat fram till realisationstidpunkten.

Fordringar

Fordringar har klassificerats såsom lånefordringar och kundfordringar och redovisas till det belopp som förväntas inflyta. Avsättning för osäkra fordringar görs normalt utifrån en individuell värdering av fordran.

Materiella tillgångar

Inventarier, huvudsakligen kontorsutrustning, redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivningarna redovisas linjärt över den förväntade nyttjandeperioden. Förväntad nyttjandeperiod är fem år för alla inventarier.

Om det vid bokslutstidpunkten föreligger någon indikation på att det planmässiga värdet på en materiell tillgång är högre än dess återvinningsvärde görs en beräkning av tillgångens återvinningsvärde. Med återvinningsvärdet menas det högsta av tillgångens nettoförsäljningsvärde och dess nyttjandevärde. Om det fastställda återvinningsvärdet understiger det bokförda värdet skrivs tillgångens bokförda värde ned till återvinningsvärdet. Om det vid ett senare tillfälle fastställs ett högre värde kan en återföring av tidigare nedskrivning ske.

Kassa och bank

Kassa och bank består av banktillgodohavanden och har klassificerats som lånefordringar och kundfordringar.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador inklusive reserv för skadebehandlingskostnader och motsvarar förpliktelserna enligt ingångna försäkringsavtal.

Samtliga avtal är klassificerade som försäkringsavtal enligt IFRS 4.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättningen för ej intjänade premier avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på redan ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen för ej intjänade premier beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporisberäkning. Om premienivån har bedömts som otillräcklig ska den enligt ovan beräknade avsättningen för ej intjänade premier för vid redovisningsperiodens slut gällande försäkringar förstärkas med en avsättning för kvardröjande risker avseende perioden fram till nästa förfallodag. Hela premien för ett verksamhetsår betalas in i januari varje år och tjänas in under året pro rata temporis. Detta medför att avsättningen för ej intjänade premier är lika med noll per 2019-12-31.

Avsättning för oreglerade skador

Med avsättning för oreglerade skador menas värderingen av Löfs ansvar för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för de löpande

försäkringarna samt inträffade oreglerade försäkringsfall och kostnaderna för regleringen av dessa. Hur avsättning för oreglerade skador ska genomföras anges i *Policy för reservsättning och premiebestämning*. Policyn beslutas av Löfs styrelse.

De försäkringstekniska avsättningarna är summan av avsättningar för ej intjänade premier och oreglerade skador. Avsättningarna för ej intjänade premier ska täcka förväntade skadekostnader och driftskostnader under den återstående löptiden för gällande försäkringsavtal. Skadeersättningar betalas ut efter att en skada inträffat och anmälts till Löf. Detta gör att det även är nödvändigt att göra avsättningar för oreglerade skador.

Försäkringstekniska avsättningar innehåller alltid en grad av osäkerhet eftersom avsättningarna är en prognos av de framtida skadeersättningarna.

Metodbeskrivning

Samtliga beräkningar av avsättningarna görs med hjälp av vedertagna aktuariella och statistiska metoder:

- Avsättningar för kända men oreglerade skador görs i enlighet med vad som specificeras i det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. Under de första 24 månaderna efter ett ärendes anmälningsdatum tillämpar Löf schablonreserver som är beräknade av aktuariefunktionen för varje reservtyp.
- I beräkningen av reserver för livräntor används antagande om livslängd. Hänsyn tas också till den skadelidandes ålder och kön. Även andra faktorer med inverkan på livslängd beaktas. Värderingen av livränteåtagandet i Löf grundas på en fullständig kassaflödesuppdelning, där varje sannolikhetsvägd livränteutbetalning diskonteras med en relevant räntesats. Varje ingående antagande om diskonteringsränta, indexering, och dödlighet anges uttryckligen.
- Avsättningar för inträffade men ej rapporterade försäkringsfall (IBNR) beräknas av bolagets aktuariefunktion. För beräkningarna används vedertagna försäkringsmatematiska metoder, såsom Chain-Ladder.
- Avsättning för ej intjänade premier görs i förhållande till aktuell tidsperiod, baserat på hur mycket av de avtalade premierna som tjänats in.

Antaganden

De försäkringstekniska avsättningarna påverkas av en rad antaganden som används i beräkningen. De viktigaste är:

- Diskonteringsränta
- Inflation
- Dödlighet
- Lag och villkor

Diskonteringsränta

Vilka avsättningar som får diskonteras styrs av Finansinspektionens föreskrifter och det är de längre åtagandena som diskonteras. Diskonteringsräntekurvan baseras på gällande marknadsnoteringar för ränteswappar som handlas på aktiva marknader och marknadsnoteringarna justeras för kreditrisk. Räntesatsen är vald med utgångspunkt från löptiden på de kassaflöden som ska värderas och den valuta som Löfs åtaganden betalas i. Den beräknade diskonteringsräntekurvan

kontrolleras mot den räntekurva som Finansinspektionen publicerar.

Inflation

Det framtida antagandet om inflation baseras dels på lagen om ändring av skadeståndslivräntor och dels på marknadens inflationsförväntningar via nominella och reala instrument.

Dödlighet

Vid beräkning av avsättningarna för skadelivräntor görs ett explicit antagande om dödligheten i beståndet. Antagandet är ett branschgemensamt antagande som baseras på Sveriges befolkningsdödlighet.

Lag och villkor

Ersättningarnas storlek baseras i stort på lagstiftning och branschgemensamma antaganden om inkomstförlust i barnskador.

TILLÄMPADE PRINCIPER FÖR KASSAFLÖDES-ANALYS

Metodbeskrivning

Bolaget tillämpar direkt metod för verksamheternas kassaflöden. Detta betyder att inbetalningar respektive utbetalningar anges brutto och specificeras under delrubriker i kassaflödesanalysen. Analysen har sin grund i de poster i resultaträkningen som har direkt koppling till externa betalningsflöden. Dessa poster justeras sedan i analysen med periodens förändringar i balansräkningen för de poster som har direkt anknytning till resultatposten i fråga.

Redovisande poster

Under rubriken Den löpande verksamheten redovisas kassaflöden från inbetalda premier, utbetalda skador, utbetalningar avseende driftskostnader samt betald inkomstskatt. Under rubriken Kassaflöde från investeringsverksamheten redovisas kassaflöden från betalda och erhållna räntor, erhållna utdelningar samt investeringar och försäljningar hänförliga till placeringstillgångar. Under rubriken Kassaflöde från finansieringsverksamheten redovisas kassaflöden från betalningar som medför förändringar i storleken på och sammansättningen av företagets eget kapital. Kassa och bank består av banktillgodohavanden.

NOT 2 RISKER OCH RISKHANTERING

Försäkringsverksamhet innebär risktagande.

Kunskap om de risker bolaget är eller kan komma att exponeras mot och ett väl fungerande system för riskhantering är av central betydelse för att en verksamhet ska kunna bedrivas tillfredsställande.

Nedanstående not beskriver Löfs riskhantering på övergripande nivå och för de enskilda riskkategorier som Löf är exponerade mot.

RISKHANTERINGSSYSTEMET

Riskhanteringen utgör en central del av Löfs företagsstyrningssystem. Det övergripande syftet med riskhanteringen är att säkerställa att Löf alltid ska kunna uppfylla sina åtaganden mot kunderna.

Riskhanteringssystemet är integrerat med Löfs internkontrollsystem, vilket regleras genom Löfs övergripande regelbok samt specifika verksamhetsregelböcker. Systemet ska säkerställa att verksamheten är effektiv i förhållande till de mål som finns uppsatta, att de risker som Löf är

exponerat för omhändertas, att det finns pålitlig finansiell respektive icke-finansiell information samt att bolaget följer relevanta lagar och regler. Centralt är att arbetet är processbaserat, att en företagsövergripande metodik används för riskanalys, att roller är väl definierade och att rapporteringsvägarna är tydliga och okomplicerade.

ANSVAR OCH ROLLER INOM RISKHANTERINGEN

Styrelsen fastställer policyer med överordnade regler och principer för bolagets riskhantering och tar regelbundet emot rapportering om bolagets risker. Beredningen av ärenden avseende framtagande av finansiella rapporter, bolagets egna risk- och solvensbedömning, riskhantering och internkontroll sker i styrelsens finans- och revisionsutskott. Vd ansvarar för den operativa verksamheten och därmed för att de interna reglerna införlivas i verksamheten och för att Löf vid var tid har en fungerande riskhantering.

Risk-, compliance- och solvensmötet är vds forum inför beslut kring risk- och solvensfrågor. I mötet ingår delar av företagsledningen samt riskchef och complianceansvarig.

Aktuariefunktionen ska samordna och svara för kvaliteten i de försäkringstekniska beräkningarna och utredningarna. I ansvaret ingår att bistå vd och styrelsen i frågor avseende beräkningar och bedömningar av premier, försäkringstekniska avsättningar och värdering av försäkringsrisker.

För stärkt riskhantering och intern styrning och kontroll har vd funktionen för riskhantering och compliancefunktionen. Dessa funktioner ska bedriva sitt arbete objektivt och självständigt och fritt från påverkan från andra funktioner i verksamheten och är organisatoriskt placerade direkt under vd.

Funktionen för riskhantering ansvarar för Löfs självständiga riskkontroll samt interna riskrapportering på aggregerad nivå till styrelse och vd. Arbetet syftar till att stödja vd och företagsledningen i att effektivt hantera riskkontroll genom att övervaka bolagets aktiviteter inom riskhantering och utmana det arbete som utförs inom verksamheten. Riskchefen har även en koordinerande och sammanställande roll i Löfs egna risk och solvensbedömning och ansvarar för att samordna Löfs kontinuitetshandling samt följa upp hantering av iakttagelser från intern och extern revision.

Compliancefunktionen ska säkerställa efterlevnad av relevanta lagar samt externa och interna regler. Funktionen ska även följa upp förändringar i relevanta regelverk och informera och ge råd till verksamheten, vd och styrelse i frågor om regelefterlevnad, ge stöd vid identifiering och bedömning av sådana compliancerisker samt bistå i utformningen av interna regler. Precis som funktionen för riskhantering är compliancefunktionens roll både stödjande och kontrollerande och arbetet ska bedrivas riskbaserat, objektivt och självständigt.

Complianceansvarig är tillika dataskyddsombud (dpo) vilket innebär ansvar att påpeka eventuella brister i behandlingen av personuppgifter för den personuppgiftsansvarige (vd).

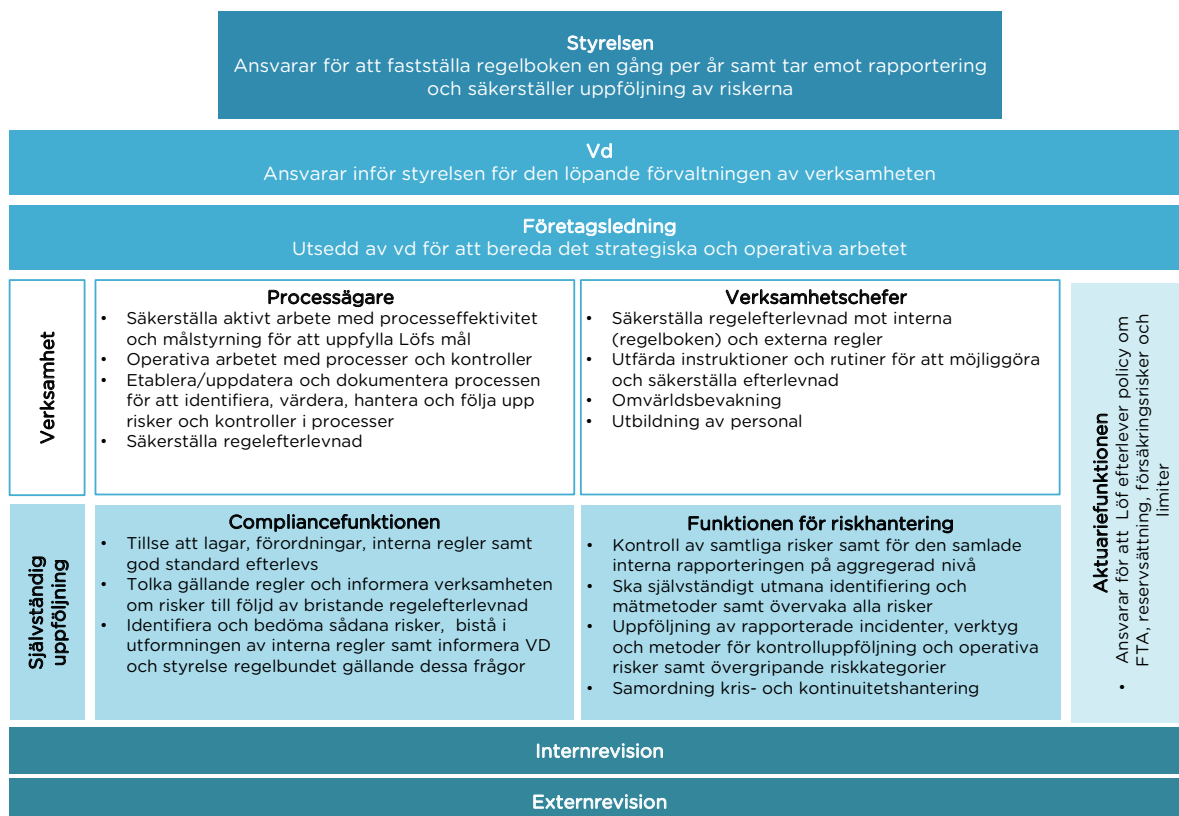
Riskchef och complianceansvarig är bolagets mottagare av uppgifter om allvarliga missförhållanden (visselblåsarfunktion).

Internrevision är en fristående, oberoende och objektiv kontrollfunktion som är direkt underställd Löfs styrelse. I uppdraget ingår att granska och utvärdera bolagets styrning och kontroll med hänseende till de risker bolaget omfattas av och att ge rekommendationer om förbättringar. Internrevision rapporterar genomförda granskningar till styrelse och styrelsens finans- och revisionsutskott.

Den löpande riskhanteringen bedrivs i den operativa verksamheten genom utförande av kontroller, löpande incidenthantering och genomförande av riskanalyser inom projekt eller inför ledningsbeslut. Processägare har ett särskilt ansvar för att säkerställa att det operativa arbetet inom processen bedrivs på ett hållbart och ändamålsenligt sätt.

Nedanstående figur visar de övergripande rollerna inom Löfs riskhanterings- och internkontrollsystem med en tydlig uppdelning mellan operativ verksamhet, självständiga kontrollfunktioner och oberoende uppföljning genom intern och extern revision.

Figur 1: Övergripande roller och ansvar inom styrning samt riskhanterings- och internkontrollsystemet

RAMVERK FÖR RISKSTYRNING

Löfs ramverk för riskstyrning utgår från bolagets riskkapacitet, riskaptit och solvensmål som fastställts av styrelsen. Riskaptiten bryts ner i risktoleranser för de olika riskkategorierna som bolaget är exponerat för och i limiter för enskilda risker.

Riskkapacitet

Riskkapacitet avser den största möjliga risknivå som bolaget kan utsättas för utan att bryta mot regulatoriska krav. Följande gränser ska särskilt beaktas i arbetet med risk- och kapitalhantering på Löf:

- Löf ska inte ha en solvenskapitalkravskvot lägre än 100 % under mer än 6 månader.
- Löf ska inte ha en minimikapitalkravskvot lägre än 100 % under mer än 3 månader.

Riskaptit

Riskaptiten fastställs av styrelsen och anger ramarna för Löfs risktagande på övergripande nivå. Löfs riskaptitformulering är följande:

- Risktagande ska begränsas så att det är förenligt med att uppnå Löfs vision att skydda patienternas intressen och betala ut ersättning till dessa i tid.
- Löf ska primärt vara exponerat mot försäkringsrisk då försäkringsrisk är en given konsekvens av bolagets verksamhet och verksamhetens omfattning ges av bolagets uppdrag. Löf ska eftersträva att begränsa exponeringen mot övriga riskkategorier.
- Löf ska ha en kapitalbas som vid var tid och med god marginal uppfyller gällande regler och myndighetskrav, i enlighet med ägardirektivet.

Solvensmål

Löfs solvensmål har baserats på bedömningen av det totala solvensbehovet som görs inom ramen för ORSA och anger mot vilket intervall som styrelsen långsiktigt styr solvenskvoten. Solvensmål är uttryckt som att bolaget långsiktigt eftersträvar en solvenskapitalkvot (SCR-kvot) inom intervallet 140-200 %. Solvenskvoter utanför målintervallet accepteras av styrelsen men ställer krav på handlingsplaner. Vid solvenskvot lägre än 130 % ställer styrelsen krav på att åtgärder som kan användas för att återställa solvenspositionen till eftersträvad nivå inom 12 månader tas fram.

Risktoleranser

Risktoleransnivåer fastställs av styrelsen och utgör ramarna för Löfs riskexponering per riskkategori. Risktolerans har för riskkategorier där det bedömts som lämpligt uttryckts i kvantitativa termer. För riskkategorier där Löf använder kvalitativa metoder för riskvärdering har andra mått använts. Då nivå på försäkringsrisk följer av Löfs uppdrag, vilket är lagstyrt, finns ingen risktolerans fastställd för solvenskapitalkravet för försäkringsrisk.

Risklimiter

Risklimiter är tröskelvärden för enskilda risktyper eller risker. Särskilt gäller detta för placeringsverksamheten och de limiter som fastställts för exponering mot tillgångsslag eller enskilda emittenter. Risklimiter ska vara utformade på sådant vis att de bidrar till styrning av Löfs risktagande i linje med vad som impliceras av Löfs risktoleransnivåer och riskaptit.

RISKHANTERINGSPROCESSEN

Riskhanteringsprocessen utgör en viktig del av bolagets riskhantering och syftar till att verksamhetens materiella risker ska kunna *identifieras, värderas, hanteras, följas upp* och *rapporteras* på ett tillfredsställande sätt. På övergripande nivå är processen gemensam för samtliga riskkategorier.

Identifiera

Identifiering av risker syftar till att upptäcka risker som Löf är exponerat mot på kort sikt såväl som i ett framåtblickande perspektiv. Identifierade risker kategoriseras enligt Löfs riskkarta.

Värdera/Mäta

Metodiken för att värdera risker är beroende av riskkategori och risktyp. Värdering av risker ska ske genom kvantitativa och/eller kvalitativa metoder vilka beskrivs i styrdokumentet för respektive riskkategori.

Hantera

Hantering av risker är avhängigt riskens natur och ingår som en naturlig del i den operativa verksamhetens löpande arbete genom utförande av kontroller etc. För samtliga riskkategorier gäller att hänsyn tas till riskexponeringen i förhållande till risktolerans. Om riskexponeringen bedöms överstiga önskade nivåer ska riskreducerande åtgärder identifieras och implementeras.

Följa upp

Uppföljning av risker ska ske mot angivna limiter/ riskindikatorer för respektive riskkategori. Ansvaret för uppföljning ligger dels inom den operativa verksamheten där det åligger processägare att säkerställa att uppföljningen är tillfredsställande. Löfs självständiga kontrollfunktioner (funktionen för riskhantering respektive compliancefunktionen) ansvarar i sin tur för att självständigt granska och utmana verksamhetens uppföljningar.

Rapportera

Risikexponering och presentation av riskhantering rapporteras till vd och styrelse i enlighet med var riskkategoris beslutade periodicitet och på ett sådant sätt att vd och styrelse får en allsidig bild av bolagets riskprofil och av enskilda väsentliga risker.

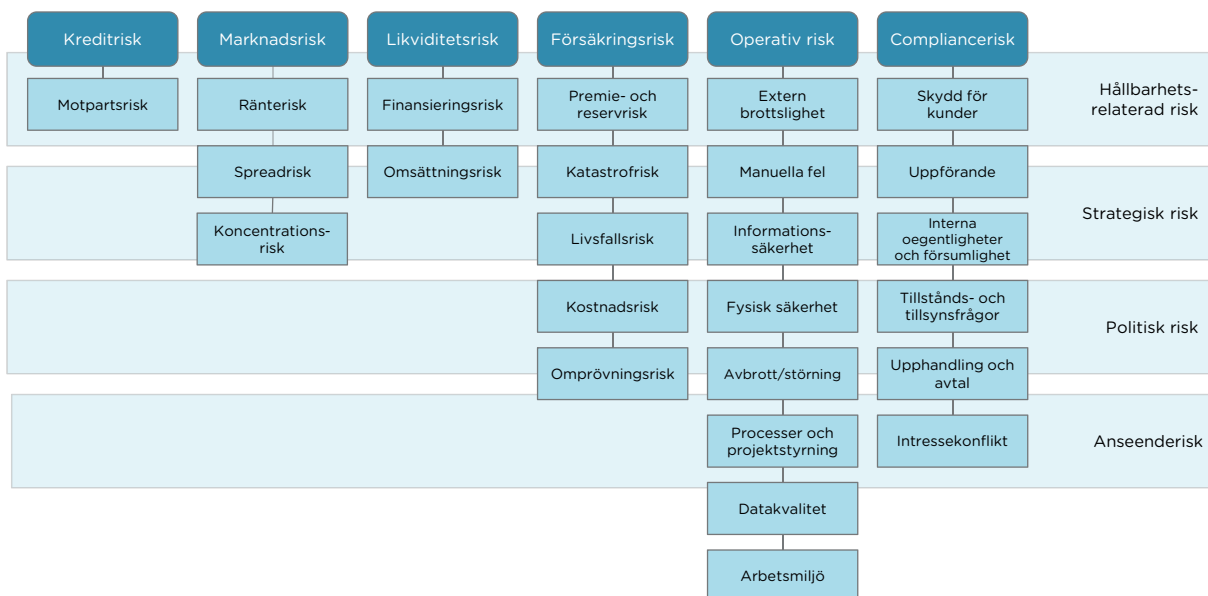
Styrelsen följer upp bolagets risker och att riskhanteringen fungerar tillfredsställande genom att begära och erhålla rapportering från vd och de självständiga kontrollfunktionerna risk och compliance. Därutöver erhåller styrelsen även rapporter från styrelsens oberoende kontrollfunktion, internrevision.

RISKKATEGORISERING OCH RISKPROFIL

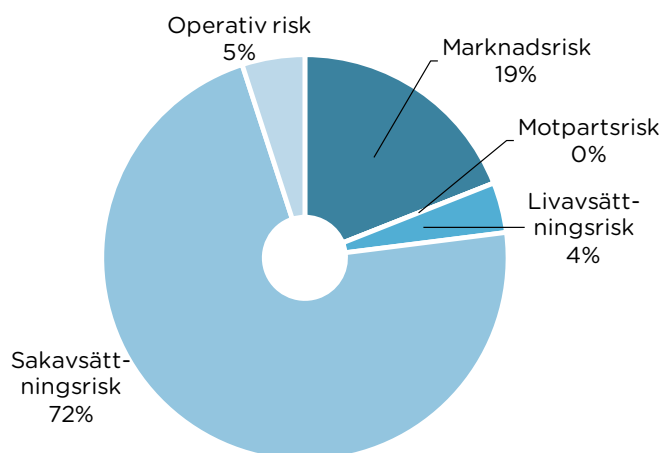
För att skapa en gemensam bild av de risker som verksamheten är exponerad mot delas risker in i tio riskkategorier, vilka kan ha underliggande risktyper som ytterligare definierar olika aspekter av risken.

Löfs kapitalkravsrelaterade riskprofil är tydlig. De huvudsakliga drivarna av kapitalkrav utgörs av skadeförsäkringsrisk (primärt i form av premie- och reservrisk) och marknadsrisk (primärt i form av ränterisk).

Figur 2: Definierad riskkarta med riskkategorier och tillhörande risktyper

Figur 3: Fördelning av Solvenskapitalkrav per riskkategori 2019-12-31

KAPITALKRAV OCH TILLGÄNGLIGT KAPITAL ENLIGT SOLVENS II

Löf använder sig av standardformeln enligt Solvens II för att beräkna solvenskapitalkraven (SCR). De värderingsmässiga principerna för tillgångar och skulder skiljer sig mellan Solvens II och legalt bokslut enligt ÅRFL främst avseende försäkringstekniska avsättningar. Skillnaden består huvudsakligen av tillämplig diskonteringsräntekurva samt vilka kassaflöden som är föremål för diskontering. I Solvens II-värderingen diskonteras alla kassaflöden medan kassaflödena i den legala redovisningen diskonteras enligt Finansinspektionens redovisningsföreskrifter.

Solvenskapitalkvoten per 2019-12-31 uppgick till 135 (145) % och låg därmed något under det långsiktiga solvensmålets eftersträlvade intervall. Tabellen nedan visar solvenskapitalkrav och kapitalbas för Löf.

Tabell 1 - Kapitalkrav enligt Solvens II-standardmodell (mkr)

	2019	2018
Solvenskapitalkrav (SCR)	3 211	2 973
Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet	4 342	4 312
Överskott kapital kontra SCR	1 131	1 339
Solvenskapitalkvot (%)	135	145

RISKHANTERINGEN PER RISKKATEGORI

I de följande avsnitten ges närmare beskrivningar av Löfs risker samt av riskhanteringen för respektive riskkategori. För varje riskkategori ges en definition av riskkategorin och underliggande risktyper samt uppgifter om Löfs exponering i de fall denna bedöms möjlig att kvantifiera. Riskkategorierna *Kreditrisk*, *Marknadsrisk* och *Likviditetsrisk* beskrivs under den övergripande rubriken *Finansiella risker*.

FÖRSÄKRINGSRISKER

Premierisk och katastrofrisk

Definition av risktyperna:

- Premierisk är risken för förlust eller negativ förändring av värdet av försäkringsteknisk avsättning till följd av variationer i tidpunkter, frekvens och svårighetsgrad för de försäkrade händelserna samt tidpunkter och belopp för skadeförsäkringsersättningar avseende försäkringsskador som inte har inträffat till och med balansdagen.
- Katastrofrisk är risken för förlust eller negativ förändring av värdet av den försäkringstekniska avsättningen till följd av väsentlig osäkerhet i prissättnings- och avsättningsantagandena i fråga om extrema eller exceptionella händelser.

Löf har koncession (tillstånd) att teckna försäkring avseende allmänt ansvar. Löf ska endast meddela försäkring till regionerna och har som uppgift att meddela patientförsäkring enligt patientskadelagen och ansvarsförsäkring för patientskador i hälso-, sjuk- och tandvården.

Skadekostnaderna kan avvika från den förväntade nivån på grund av slumpmässiga variationer samt till exempel ändringar i beräkningspraxis till följd av rättslig prövning och att tiden till dess en skada är slutreglerad är väldigt lång för vissa skadetyper.

Premiebestämning

Hur premierna ska bestämmas anges i *Policy för reservsättning och premiebestämning*. Policyn beslutas av Löfs styrelse. Det preliminära premiebehovet för nästkommande försäkringsår fastställer styrelsen under kvartal ett och det definitiva premiebehovet för nästkommande verksamhetsår fastställer styrelsen under det fjärde kvartalet i samband med fastställande av ORSA. Styrelsen fattar också beslut om tilläggspremier vid behov. Premierna beräknas av chef för aktuariefunktionen.

Regionerna faktureras en premie som ska täcka bolagets kostnader samt bidra till att kapitalbasen möter de regulatoriska solvenskraven och det solvensmål som Löfs styrelse har fastställt. Om premieinbetalningen visar sig otillräcklig äger Löf enligt försäkringsavtalen med respektive region rätt att fakturera tilläggspremie under löpande kalenderår, dock högst en gång per kalenderår. I bolagsordningen anges att delägarna (regionerna) svarar som juridiska personer var för sig för bolagets förbindelser, envar till ett belopp motsvarande tio gånger den premie de haft att erlægga under det år förlusten uppkommit.

För att säkerställa att premienivån är tillräcklig är uppskattningen av den förväntade omfattningen och frekvensen av försäkringsskadorna av väsentlig betydelse.

Riskhantering avseende premie- och katastrofrisk
Policy för tecknings- och återförsäkringsrisker anger ramar för tecknande av försäkring och hantering av försäkringsrisker. Policyn beslutas av Löfs styrelse.

Vd ansvarar för att Löfs försäkringsverksamhet och skadehantering bedrivs på lämpligt vis utifrån de ramar och anvisningar som styrelsen fastställer. Vd har mandat att fastställa regler och limiter för försäkringsverksamheten och reservsättningen, så länge dessa inte bryter mot tillämpliga lagar, regelverk eller mot av styrelsen fastställda regler och limiter. Chef för aktuariefunktionen ansvarar för att utveckla lämpliga mått för försäkringsrisker samt för att ta fram en metod och definition för dessa.

Bolagets ansvarighet är enligt lag, bolagsordning respektive försäkringsvillkor begränsad för varje skadehändelse till 1 000 gånger det prisbasbelopp, enligt socialförsäkringsbalken (2010:110), som gäller när ersättningen bestäms, samt för varje skadad patient till 200 gånger detta prisbasbelopp för varje skadehändelse. För skador som inträffat till och med 1996 gäller andra maximala ersättningsbelopp. Styrelsen kan bevilja överskridande av maximibeloppen för att tillförsäkra patient som fått kroppsskada/personskada skälig levnadsstandard enligt definition som bestäms av styrelsen. Denna rätt har delegerats till bolagets vd.

Löfs försäkringsrisker ska regelbundet mätas och rapporteras till styrelsen. Chef för aktuariefunktionen ansvarar för att säkerställa

att det finns rutiner för den regelbundna rapporteringen. Mätningarna av försäkringsrisk omfattar bland annat ändringar i skadeutbetalningar på grund av ändringar i tidpunkter, frekvens och svårighetsgrad för de försäkrade händelserna, samt ändring i tidpunkter och belopp för skadeersättningarna.

Löf har ingen mottagen eller avgiven återförsäkring.

Reservrisk och övriga försäkringsrisker

Definition av risktyperna:

- Reservrisk är risken för förlust till följd av negativt utfall vid avvecklingen av avsättningarna för oreglerade skador.
- Livfallsrisk är risken för förlust eller negativ förändring av den försäkringstekniska avsättningen till följd av ändrade nivåer och trender eller ändrad volatilitetsgrad beträffande dödlighet, om minskad dödlighet leder till att den försäkringstekniska avsättningens värde ökar.
- Kostnadsrisk är risken för förlust eller negativ förändring av den försäkringstekniska avsättningen till följd av ändrade nivåer och trender eller ändrad volatilitetsgrad beträffande driftskostnaderna för skadebehandling.
- Omprövningsrisk är risken för förlust eller negativ förändring av den försäkringstekniska avsättningen till följd av ändrade nivåer och trender beträffande omprövningar av fastställda skadelivräntor på grund av ändrade rättsliga förhållanden eller ändrad hälsostatus hos de försäkrade.
- Koncentrationsrisk är risken för förlust eller negativ förändring av den försäkringstekniska avsättningen till följd av stor exponering mot enskilda risker.

De försäkringstekniska avsättningarna är 9 284 (8 661) mkr. Vid årsskiftet utgörs dessa endast av avsättning för oreglerade skador. De oreglerade skadorna är exponerade mot reservrisk och kostnadsrisk. Av avsättningarna för oreglerade skador utgörs 1 889 (1 773) mkr av fastställda livräntor. De fastställda livräntorna är exponerade mot livfallsrisk och omprövningsrisk. 2 068 (1 946) mkr av de oreglerade skadorna utgörs av fastställda livräntor.

Riskhantering avseende reservrisk och övriga försäkringsrisker

Styrelsen ansvarar för Löfs balansräkning inklusive de försäkringstekniska avsättningarna och det är chef för aktuariefunktionen roll att rekommendera storleken på de försäkringstekniska avsättningarna. Chef för aktuariefunktionen ansvarar för att beräkningen av maskinell reserv genomförs enligt anvisad metod och att IBNR och skaderegleringsreserv beräknas enligt anvisningarna i *Policy för reservsättning och premiebestämning*. Chef för aktuariefunktionen ansvarar för att det finns tillräckliga rutiner och kontroller upprättade för reservsättningsprocessen och att dualitet uppnås i kritiska moment.

Riktlinje för aktuariefunktionen anger hur Löfs aktuariefunktion är organiserad och beskriver dess roll, ansvar och arbetsuppgifter. Aktuariefunktionen utgörs av chef för aktuariefunktionen som är direkt underställd vd och ansvarar för funktionens övriga medarbetare. Chef för aktuariefunktionen ska samordna och svara för kvaliteten i de

försäkringstekniska beräkningarna och utredningarna. Chef för aktuariefunktionen ska bistå styrelsen och på eget initiativ rapportera till styrelsen i frågor avseende metoder, beräkningar och bedömningar av de försäkringstekniska avsättningarna, värderingen av försäkringsriskerna och solvensbehoven.

I samband med bokslutet analyserar chef för aktuariefunktionen väsentliga avvikelser i avvecklingsresultatet. Chef för aktuariefunktionen gör årligen en bedömning om metoderna för de försäkringstekniska avsättningarna fortsatt är lämpliga. Analysen omfattar ändringar i tidpunkter, frekvens och svårighetsgrad för de försäkrade händelserna samt tidpunkter och belopp för skadeförsäkringsersättningarna.

Risken för förluster på grund av riskkoncentrationer betraktas som relativt liten. Försäkringsportföljen är väldiversifierad tack vare ett stort antal försäkrade samt den geografiska spridningen.

Risikanalyser för försäkringsrisker

Via stresstester och känslighetsanalyser får man en uppfattning av storleken på försäkringsrisken för ingångna avtal. De kapitalkrav som är hänförliga till försäkringsrisker under Solvens II ger också en bild av Löfs risksituation. Kapitalkraven redovisas årligen i den SFCR som Lof publicerar. Nedan visas de känslighetsanalyser som är genomförda för skadeförsäkring respektive fastställda skadelivräntor.

En känslighetsanalys av premierisken visas i tabell 2.

Tabell 2 - Känslighetsanalys, premierisk
(mkr)

Inverkan på vinst före skatt	2019	2018
+/- 1 % förändring i totalkostnadsprocent	+/- 16	+/- 14
+/- 5 % förändring i premienivån	+/- 73	+/- 68
+/- 5 % förändring i försäkringsersättningar	+/- 74	+/- 55

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i väsentliga antaganden. Känslighetsanalysen i tabell 2 har genomförts genom att mäta bruttoeffekten (exklusive skadelivräntor och avsättning för framtida skaderegleringskostnader), resultat före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Någon hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden har inte tagits.

En känslighetsanalys av reservrisken visas i tabell 3 och 4.

Tabell 3 - Känslighetsanalys, reservrisk skadeförsäkring
(mkr)

Antagande	Förändring i antagande %	Avsättningar brutto	Resultat före skatt	Eget kapital
2019				
Försäkringstekniska avsättningar		6 835		
Genomsnittlig skadekostnad	+ 10 %	7 519	-684	-537
2018				
Försäkringstekniska avsättningar		6 345		
Genomsnittlig skadekostnad	+ 10 %	6 979	-634	-495

Känslighetsanalysen i tabell 3 har genomförts genom att mäta bruttoeffekten (exklusive skadelivräntor och avsättning för framtida skaderegleringskostnader), resultat före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Någon hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden har inte tagits.

Tabell 4 - Känslighetsanalys, reservrisk skadelivräntor (mkr)

Antagande	Förändring i antagande %	Avsättningar brutto	Resultat före skatt	Eget kapital
2019				
Försäkringstekniska avsättningar		1 899		
Ökad livslängd	+ 20 %	2 001	-102	-80
Sänkt ränta	- 1 % enhet	1 938	-39	-31
Ökad inflation	+ 1 % enhet	2 121	-222	-174
2018				
Försäkringstekniska avsättningar		1 773		
Ökad livslängd	+ 20 %	1 864	-91	-71
Sänkt ränta	- 1 % enhet	1 882	-109	-85
Ökad inflation	+ 1 % enhet	1 973	-200	-156

Känslighetsanalysen i tabell 4 visar de förändringar i centrala antaganden som medför ett ofördelaktigt utfall för Löf. Räntestressen baseras på en parallellförskjutning av de riskfria marknadsräntor som utgör grund för beräkningen av den tillämpade diskonteringsräntekurvan.

FINANSIELLA RISKER

Finansiella risker definieras som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom prisfall på värdepapper eller förändring av marknadsräntor men även andra finansiella händelser som förändrar kreditvärdigheten hos motparter.

Riskhantering finansiella risker

Löf placerar sina tillgångar i enlighet med den *Placeringspolicy* som fastställts av Löfs styrelse. Det övergripande målet för Löfs placeringsverksamhet är att placera tillgångar på sådant vis att de bidrar till ett stabilt resultat med låg risk. Syftet med placeringsverksamheten är att säkerställa att Löf vid var tid har tillräckligt med tillgångar och likviditet för att täcka sina samlade finansiella åtaganden.

Placeringsverksamheten ska bedrivas ansvarsfullt och i linje med den eftersträlvade risknivån, på så vis att den främjar försäkringstagarnas gemensamma bästa intresse. Placeringarna ska ske på sådant sätt att de garanterar god säkerhet, kvalitet, åtkomst och likviditet för portföljen som helhet samt vara i enlighet med de etiska placeringsreglerna. Placeringarna ska göras med hänsyn till vid var tid rådande läge på finansmarknaden.

Löfs placeringsverksamhet är via ett diskretionärt förvaltningsuppdrag utlagd på Swedbank Robur Fonder AB. Finans- och ekonomichef ska säkerställa att placeringsverksamheten inklusive placeringsrisker hanteras inom den av policyn givna mandat och fastställda ramar. Riskfunktionen genomför självständig uppföljning av exponeringar mot fastställda limiter. Rapportering rörande kapitalförvaltningen och finansiella risker sker regelbundet till vd och styrelse. Eventuella limitöverträdelser skall rapporteras omgående.

Ansvar och roller

Vd

Vd ansvarar för att Löfs placeringsverksamhet bedrivs på lämpligt vis utifrån de ramar och anvisningar som styrelsen fastställer. Vd får delegera mandat för utförande av aktiviteter men behåller själv ansvar för utförandet.

Finans- och ekonomichef

Vd har uppdragit åt finans- och ekonomichef att hantera placeringsverksamhetens operativa förvaltning. Finans- och ekonomichef ska säkerställa att placeringsverksamheten inklusive placeringsrisker hanteras inom givna mandat och fastställda ramar. Finans- och ekonomichef ansvarar för portföljens taktiska allokering, för val

av placeringar utifrån fastställda ramar samt för att omallokering av portföljen sker vid behov.

Riskchef

Riskchef ska säkerställa att risker inom placeringsverksamheten är identifierade, att rätt värderingsmetoder används och att riskerna hanteras, följs upp och rapporteras på lämpligt sätt. Riskchefen ska rapportera resultatet av sina kontroller till vd, finans- och ekonomichef och funktionen för compliance.

Complianceansvarig

Complianceansvarig ansvarar för att en sammanfattande bedömning av kontrollmiljön i den utlagda kapitalförvaltningsverksamheten rapporteras till styrelsen årligen. Den sammanfattande bedömningen är baserad dels på processägarnas egna risk- och kontrollutvärderingar och dels på underlag sammanställt från samrådsmöten med kapitalförvaltare, riskchef och finans- och ekonomichef.

Risker i placeringsverksamheten

Löfs placeringsverksamhet består uteslutande av räntebärande placeringar med tydlig inriktning att bedriva förvaltning till låg risk. De räntebärande placeringarna utgörs till 97 (100) % av ett direktägt obligationsinnehav och 3 (0) % ett räntefondinnehav med inriktning företagsobligationer.

Nedanstående tabell visar obligationsinnehavet fördelat per sektor och där det framgår att exponeringen främst är inriktad mot säkerställda obligationer.

Tabell 5 - Räntebärande placeringar per sektor

	2019	2018
Bankobligationer	1 %	7 %
Säkerställda obligationer (Bostad)	78 %	60 %
Företagsobligationer	2 %	10 %
Stat och offentlig sektor (inklusive mellanstatliga institutioner)	16 %	23 %
Företagsobligationsfond	3 %	-
Summa	100 %	100 %

Risker där Löf inte har en exponering

Löf får inte göra placeringar i aktier eller fastigheter, vilket innebär att Löf inte har en exponering mot risker relaterade till aktier och fastigheter.

Löf får dessutom endast göra SEK-denominerade placeringar i det direktägda värdepappersinnehavet samt placeringar i valutasäkrade fonder. Detta innebär att Löf inte har någon materiell exponering mot risker relaterade till valuta. Enligt standardformeln i Solvens II uppgick beräknad valutarisk efter valutasäkring avseende exponering i räntefond per 2019-12-31 till 84 tkr.

Marknadsrisk

Löf definierar marknadsrisk som risken för förluster på grund av marknadens prisrörelser och är efter försäkringsrisk den riskkategori Löf främst är exponerad mot. Löf delar in marknadsrisk i de underliggande risktyperna ränterisk, spreadrisk och koncentrationsrisk. Baserat på kapitalkravsberäkning i enlighet med standardformeln i Solvens II utgör ränterisken 65 (70) % av total marknadsrisk, spreadrisken 35 (27) % och koncentrationsrisken 0 (3) %. Förändringen av kapitalkravsallokering mellan riskmoduler är primärt en effekt av den något längre durationen i placeringsportföljen under året.

Definition av risktyperna:

- Ränterisk är risken för förändringar i räntesatser samt förändringar i volatilitet som kan påverka marknadsvärdena för de finansiella tillgångarna och de försäkringstekniska avsättningarna.
- Spreadrisk definieras som känsligheten hos värderingar av finansiella tillgångar till följd av förändringar i kreditspreaden över den riskfria räntan.
- Koncentrationsrisk definieras som graden av exponering mot enskilda motparter.

Riskhantering avseende marknadsrisk

Placeringsverksamheten har av styrelsen uppsatta limiter för hur portföljens allokering ska förvaltas enligt tillgångskategorier uttryckta i procent av portföljens totala marknadsvärde.

I syfte att reducera ränterisk ska Löf vid placering av tillgångar följa hur durationen på skulderna förändras över tid samt placera i räntebärande tillgångar. Styrelsen beslutar när placeringsförändring skall ske för att förändra matchningen mellan tillgångar och skulder.

Följande skillnader identifieras och mäts löpande:

- Skillnader i kassaflödesprofil, inklusive duration.
- Skillnader i marknadsräntenivåer för tillgångarna respektive skulderna.

Löf begränsar spreadrisken genom att göra placeringar i tillgångar av hög kreditvärdighet. I syfte att begränsa koncentrationsrisken har Löf max-limiter för exponeringar mot enskilda motparter. Exponeringar mot svenska staten omfattas inte av max-limit.

Riskexponering

Känslighetsanalys av ränterisk

Beroende på ränteläget kan det vara ofördelaktigt för Löf med sjunkande marknadsräntor då avsättningsbehovet ökar mer än värdet på placeringstillgångarna. Per 2019-12-31 gav en stress på marknadsräntorna en positiv effekt på resultatet och det egna kapitalet. Detta då regelverket inte tillåter diskontering av negativa räntor.

Nedan visas hur en parallellförskjutning med 1 % - enhet av de riskfria marknadsräntor, som utgör grund för beräkningen av den tillämpade diskonteringsräntekurvan, påverkar resultatet och det egna kapitalet.

Tabell 6 - Känslighetsanalys - ränterisk, effekt på placeringstillgångar och försäkringstekniska avsättningar vid ränteförändring (mkr)

Antagande	Förändring i antagande %	Marknadsvärde innan förändring	Marknadsvärde efter förändring	Känslighet
2019				
Ökning av marknadsräntan	+ 1 % enhet			
Värdeförändring placeringstillgångar 1)		12 008	11 551	-457
Värdeförändring försäkringstekniska avsättningar		9 284	8 764	520
Nettopåverkan totalresultat före skatt				63
Nettopåverkan eget kapital				50
Minskning av marknadsräntan				
	- 1 % enhet			
Värdeförändring placeringstillgångar 1)		12 008	12 465	457
Värdeförändring försäkringstekniska avsättningar		9 284	9 438	-154
Nettopåverkan totalresultat före skatt				303
Nettopåverkan eget kapital				238
2018				
Ökning av marknadsräntan	+ 1 % enhet			
Värdeförändring placeringstillgångar 1)		11 398	11 048	-350
Värdeförändring försäkringstekniska avsättningar		8 661	8 180	481
Nettopåverkan totalresultat före skatt				131
Nettopåverkan eget kapital				102

forts. Tabell 6

Antagande	Förändring i antagande %	Marknadsvärde innan förändring	Marknadsvärde efter förändring	Känslighet
2018				
Minskning av marknadsräntan	- 1 % enhet			
Värdetförändring placeringstillgångar 1)		11 398	11 748	350
Värdetförändring försäkringstekniska avsättningar		8 661	9 073	-412
Nettopåverkan totalresultat före skatt				-62
Nettopåverkan eget kapital				-48

1) Den proportionerliga effektförändringen i absoluta termer på tillgångarna har bedömts ej avvika materiellt mellan ökad respektive sänkt ränta om 1 % enhet. Analysen utgår från den beräknade effekten vid en ökad ränta.

Nedanstående tabell illustrerar hur Lof är exponerad för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar (placeringstillgångar) och räntebärande skulders (försäkringstekniska avsättningar) räntebindningstid. Övriga räntebärande tillgångar och skulder är ej väsentliga. Till följd av att placeringsportföljens sammansättning uteslutande består av fastförräntade värdepapper sammanfaller räntebindningstiderna med kapitalbindningstiderna.

Tabell 7 - Räntebindningstider för placeringstillgångar och försäkringstekniska avsättningar (mkr)

	Högst 1 år	Längre än 1 år - högst 3 år	Längre än 3 år - högst 5 år	Längre än 5 år - högst 10 år	Längre än 10 år	Totalt
2019						
Räntebärande tillgångar Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupen ränta)	515	4 065	5 673	1 626	185	12 064
Räntebärande skulder Avsättning för oreglerade skador som diskonteras	159	331	344	871	3 329	5 034
Nettoexponering	356	3 734	5 329	755	-3 144	7 030
2018						
Räntebärande tillgångar Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupen ränta)	861	4 972	5 327	184	101	11 445
Räntebärande skulder Avsättning för oreglerade skador som diskonteras	158	328	339	837	2 997	4 659
Nettoexponering	703	4 644	4 988	-653	-2 896	6 786

Känslighetsanalys av spreadrisk

Spreadrisk är risken för förändringar i värdet på de finansiella tillgångarna till följd av rörelser i marknadens prissättning av tillgångarnas kreditspread. Löf hanterar risken genom att endast placera i värdepapper med hög kreditvärdighet. Den genomsnittliga kreditspreaden för placeringsportföljen över den riskfria räntan (baserat på Solvens II-regelverkets räntekurva), uppgår till 0,19 (0,17) %. Nedanstående tabell visar hur en ökning av den genomsnittliga kreditspreaden med 0,25 % påverkar resultatet och det egna kapitalet.

Tabell 8 - Känslighetsanalys - spreadrisk, effekt på placeringstillgångar vid förändring av kreditspread (mkr)

Antagande	Förändring i antagande %	Marknadsvärde innan förändring	Marknadsvärde efter förändring	Känslighet
2019				
Ökning av kreditspread	+0,25 % enhet			
Värdetförändring placeringstillgångar		12 008	11 895	-113
Nettopåverkan totalresultat före skatt				-113
Nettopåverkan eget kapital				-89
2018				
Ökning av kreditspread	+0,25 % enhet			
Värdetförändring placeringstillgångar		11 398	11 311	-87
Nettopåverkan totalresultat före skatt				-87
Nettopåverkan eget kapital				-68

Kreditrisk (Motpartsrisk)

Med kreditrisk (motpartsrisk) avses risken att motparten helt eller delvis inte fullgör sina betalningsförpliktelser mot Löf. Kreditriskerna i verksamheten bedöms vara små. Kreditrisk uppstår främst i placeringsverksamheten, kreditrisken avseende övriga finansiella tillgångar är ej väsentlig.

Riskhantering avseende kreditrisk

Företaget skall endast göra placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet (lägst investment grade) enligt limiter beslutade av Löfs styrelse.

Riskexponering

Den kreditriskexponering/-kvalité som företaget är exponerat för gällande obligationer och andra värdepapper framgår av nedanstående tabell.

Tabell 9 - Exponering (marknadsvärde) och ratingnivå på obligationer och andra värdepappersinnehav* (mkr)

Rating	2019		2018	
	Exponering	%	Exponering	%
AAA, Aaa	10 785	90	8 898	78
AA, Aa	571	5	1 010	9
A, A	275	2	1 041	9
BBB, Baa	377	3	449	4
Summa	12 008	100	11 398	100

*Inga erhållna säkerheter finns.

Likviditetsrisk

Löf definierar likviditetsrisk som risken att finansiella transaktioner inte kan fullgöras eller inte kan fullgöras utan avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering. Tillgångarna placeras i huvudsak i värdepapper med mycket god likviditet. Detta säkerställer att mängden likvida tillgångar med betryggande marginal överstiger företagets i närtid förväntade betalningsförpliktelser. Löf indelar likviditetsrisk i de underliggande risktyperna finansieringsrisk och omsättningsrisk.

Definition av risktyperna:

- Finansieringsrisk avser risken för förlust på grund av begränsad möjlighet att erhålla långsiktig finansiering till en rimlig kostnad.
- Omsättningsrisk avser risken för förlust på grund av begränsad möjlighet att sälja tillgångar för ett rimligt pris.

Riskhantering avseende likviditetsrisk

Placeringsportföljen ska utformas på sådant vis att Löf minskar risken att hamna i likviditetsbrist. I vid mening handlar likviditetsrisk om tillgång till finansiering. Om en likviditetsrisk realiserar kan detta ofördelaktigt påverka den ordinarie affärsverksamheten och i yttersta fall även riskera förmågan att uppfylla de dagliga betalningsåtagandena. Löf använder sig av risktoleransnivåer och limiter i syfte att hantera och reducera sin likviditetsrisk.

Löf följer kontinuerligt upp förväntade framtida kassaflöden och håller en likviditetsreserv bestående av likvida medel och kortare placeringar för att säkerställa en tillräcklig nivå på likviditeten för att hantera flöden inom den löpande försäkringsrörelsen.

Riskexponering

Löfs huvudsakliga likviditetsrisk är relaterad till förmågan att betala ut ersättning till de skadelidande (ersättningsberättigade) utan avsevärt ökade kostnader. De prognosticerade skadeutbetalningarna till skadelidande och förväntat kassaflöde från räntebärande placeringar fördelade per respektive kassaflödestidpunkt (intervall) redovisas i tabellen nedan.

Tabell 10 - Riskexponering likviditetsrisk (mkr)

	0-1	1-5	6-10	>10	Totalt
Kassaflöde försäkringstekniska avsättningar	-746	-2 343	-1 748	-6 586	-11 423
Duration 12,6 år					
Förväntat kassaflöde räntebärande placeringar inklusive likvida medel	894	9 894	1 619	124	12 531
Duration 3,7 år					
Förväntat kassaflöde netto	148	7 551	-129	-6 462	1 108

OPERATIVA RISKER OCH COMPLIANCERISKER

Operativ risk är risken för ekonomiska eller förtroendemässiga förluster till följd av icke ändamålsenliga processer, felaktiga system, mänskliga fel eller externa händelser. Compliancerisk definieras som risken för förlust till följd av att bolaget inte lever efter lagar, förordningar och interna regler, samt god sed eller god standard. Riskkategorierna har underliggande risktyper som syftar till att förfina kategoriseringen men riskhanteringen skiljer sig inte mellan risktyper.

Riskhantering avseende operativ risk och compliancerisk

Löf har ett internt regelverk för hantering av operativ risk där vi arbetar strukturerat med riskanalyser och riskreducerande åtgärder samt med kontinuitetsplanering. Riskkartläggning sker företrädesvis processvis men riskanalyser genomförs även inför beslut i ledningsforum, inom projekt och som del av affärs- och verksamhetsplanering. Compliancerisker identifieras därtill via regelverksbevakning och rymms inom ramen för compliancefunktionens ansvar att självständigt följa upp och kontrollera.

Vid riskvärdering används en kvalitativ metodik där bedömning görs utifrån riskens *sannolikhet* och potentiella *konsekvens* samt styrkan i befintliga kontroller. Om enskilda risker värderas som risknivå *allvarlig* eller *kritisk* ställs krav på ytterligare riskreducerande åtgärder. Generellt gäller dock att riskreducerande åtgärder ska övervägas även för mindre allvarliga risker.

Riskhanteringsfunktionen ansvarar för rapportering av operativ risk till vd och styrelse. Compliancefunktionen har motsvarande ansvar avseende compliancerisker.

Riskexponering operativ risk och compliancerisk

Operativa risker kan vara övergripande så att hela eller stora delar av verksamheten omfattas, men de kan även vara av mer processspecifik karaktär. Inom skaderegleringen finns exempelvis risk för felaktigheter i samband med beslut och i samband med utbetalningar. Sådana risker reduceras genom krav på dualitetskontroller vid definierade typer av ärenden men även med tekniska kontroller.

Datakvalitetsrisker förekommer främst i mer beräkningsintensiva processer som reservsättnings-

processen och processen för ekonomisk rapportering. Dessa risker reduceras genom datakvalitetskontroller för att säkerställa att data är fullständigt, lämpligt och korrekt. Vissa kontroller är helt automatiserade men kontroller kan även bestå av kvalitativa bedömningar eller avstämningar.

Ur ett kontinuitetshänseende bedöms risker kopplade till IT-system ha hög potentiell påverkan. En fungerande IT-försörjning är en förutsättning för att arbetet ska kunna bedrivas planerligt och längre avbrott riskerar leda till negativa konsekvenser för Löfs kunder.

Bolaget bedriver ett systematiskt arbete med kris- och kontinuitetshantering för att säkerställa en tillfredsställande motståndskraft i händelse av kris eller vid avbrott i kritiska processer. Syftet är att upprätthålla en god beredskap med dokumenterade reservrutiner för resursbortfall inom skilda områden såsom personal, IT och infrastruktur. Löf är medlem i FSPOS (Finansiella sektorns privat-offentliga samverkan) och arbetar utifrån samverkansforumets rekommendationer med bl.a. kartläggning och analys av kritiska resurser, praktiska verktyg för krisledning samt test och övning.

Exponeringen för compliancerisk ökar normalt vid större regelverksförändringar som ställer krav på anpassning av verksamheten och implementering av nya arbetssätt. Regelverksbevakning och deltagande i relevanta nätverk för compliancefrågor utgör naturliga delar av Löfs hantering av compliancerisker.

ÖVERGRIPANDE RISKKATEGORIER

Med övergripande riskkategorier avses risker som är av övergripande karaktär och kan uppstå relaterat till bolagets övriga riskkategorier. Som övergripande riskkategorier definieras strategisk risk, politisk risk, anseenderisk och hållbarhetsrelaterad risk.

- Strategisk risk är risken för förlust till följd av ogynnsamma affärsbeslut, felaktig tillämpning/ implementering av beslut, eller brist på respons/anpassning till politiska, bransch- och regelverksförändringar.
- Politisk risk är risken för förlust till följd av politiska beslut som påverkar Löfs verksamhet.
- Anseenderisk är risken för förlust till följd av någon åtgärd, händelse eller situation som kan påverka Löfs rykte negativt.

- Hållbarhetsrelaterade risker är kopplade till social, ekonomisk och/eller ekologisk hållbarhet. Perspektivet kan i vissa fall betraktas som en aspekt av andra riskkategorier.

Riskhantering avseende övergripande riskkategorier

Risker identifieras via omvärldsbevakning och riskanalyser. Värderingsmetodiken är densamma som för operativa risker och compliancerisker; bedömningen görs utifrån riskens sannolikhet och konsekvens samt styrkan i befintliga kontroller. Övergripande riskkategorier ska hanteras så att bolaget håller sig inom ramen för risktolerans. För risker som värderas som risknivå *allvarlig* eller *kritisk* ska åtgärder identifieras och implementeras. Även för lägre värderade risker ska övervägas huruvida det är önskvärt att reducera risken ytterligare.

INCIDENTHANTERING

En välfungerande incidenthantering bidrar till att synliggöra brister i verksamheten och skapar därmed även förutsättningar för att löpande arbeta med förbättringar. Löf har rutiner för att säkerställa att incidenter ska rapporteras, dokumenteras och följas upp.

Med incident avses inträffade händelser som kan ha uppenbart negativa konsekvenser för bolagets verksamhet, anställd personal, ägare, kunder och samarbetspartners eller relationen till dem. Incidenter på Löf innefattar även det som i arbetsmiljölagstiftning brukar kallas för tillbud.

Samtliga medarbetare ska rapportera uppkomna incidenter inom bolaget. Detta för att säkerställa att händelsen uppmärksammas och att bolaget kan vidta nödvändiga åtgärder för att reducera risken att incidenten upprepas. Riskhanteringsfunktionen ansvarar för uppföljning av verksamhetens hantering av incidenter. Detta inkluderar rapportering till styrelse och vd.

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING

tkr		2019	2018
NOT 3	PREMIEINKOMST Avser direktförsäkring i Sverige.	1 450 000	1 350 000
NOT 4	KAPITALAVKASTNING ÖVERFÖRD TILL FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN Kapitalunderlaget utgörs av ett genomsnitt av de försäkringstekniska avsättningarna, vilka består av avsättning för oreglerade skador samt avsättning för ej intjänad premie. Kalkylräntesatsen som har använts är 0,01 (0,62) % och motsvarar den genomsnittliga räntenivån under verksamhetsåret på svenska statsobligationer med en löptid på 10 år.	1 189	52 823
NOT 5	FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR (EFTER AVGIVEN ÅTERFÖRSÄKRING) Utbetalda försäkringsersättningar exkl skadelivräntor Utbetalda skadelivräntor Driftskostnader för skadereglering	-479 322 -131 651 -251 473	-463 388 -129 317 -247 179
		-862 446	-839 884
	Förändring i avsättning för oreglerade skador exkl skadelivräntor	-496 166	-396 570
	Förändring i avsättning för skadelivräntor	-126 766	134 359
		-1 485 378	-1 102 095
NOT 6	DRIFTSKOSTNADER Administration	-69 095	-63 930
	Driftskostnaderna delas in i följande funktioner:		
	Skadereglering, enligt not 5	-251 473	-247 179
	Administration	-69 095	-63 930
	Kapitalförvaltning, enligt not 8	-4 231	-1 032
		-324 799	-312 141
	varav:		
	Personalkostnader	-159 290	-156 892
	Lokalkostnader	-14 247	-13 026
	Avskrivningar	-1 900	-1 758
	Skadeförebyggande arbete	-12 500	-11 105
	Övrigt	-136 862	-129 360
	Summa driftskostnader	-324 799	-312 141

tkr	2019	2018
NOT 6 (forts)		
Operationella leasingavtal		
Operationell leasing där Löf är leasingtagare avser i huvudsak kostnader för lokaler och kontorsutrustning.		
Totala framtida minimileasingavgifter		
Förfallotidpunkt		
0-1 år	-12 789	-11 973
1-5 år	-12 770	-23 832
	-25 559	-35 805
Totala leasingavgifter under perioden	-12 663	-11 598
varav variabla avgifter	-	-
Arvoden till revisorer		
Revisionsuppdrag		
KPMG AB	-1 096	-972
Lekmannarevisorer	-32	-32
	-1 128	-1 004
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget		
Övriga tjänster KPMG AB består av arvode för löpande konsultationer rörande redovisning och stöd i analysarbete av IFRS 17 samt omvärldsbevakning.	-408	-
NOT 7 KAPITALAVKASTNING, INTÄKTER		
Ränteintäkter:		
Realisationsvinster, netto:	29 770	16 403
Obligationer och andra räntebärande papper	56 870	18 885
Övriga ränteintäkter	2	-
	86 642	35 288
NOT 8 KAPITALAVKASTNING, KOSTNADER		
Kapitalförvaltningskostnader:	-4 231	-1 032
Räntekostnader:		
Övriga räntekostnader	-1 081	-1 871
Övriga finansiella kostnader	-654	-756
	-5 966	-3 659
NOT 9 BOKSLUTSDISPOSITIONER		
Förändring säkerhetsreserv	8 485	-138 676
	8 485	-138 676

tkr

	2019	2018
NOT 10 SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT		
Aktuell skatt	-	-
Uppskjuten skattekostnad i återföring av tidigare aktiverat underskottsavdrag	-	-18 417
Uppskjuten skatteintäkt i aktiverat skattevärde i kapitalförsäkring	520	-
	520	-18 417
Avstämning av effektiv skatt		
Resultat före skatt	-14 852	77 117
Skatt enligt gällande skattesats 21,4 (22) %	3 178	-16 966
Netto av ej avdragsgilla/ej skattepliktiga poster	-1 396	-1 451
Schablonränta på säkerhetsreserv	-1 782	-
Uppskjuten skatteeffekt hänförlig till kapitalförsäkring	520	-
Redovisad skattekostnad/-intäkt	520	-18 417
Uppskjuten skatteskuld (-fordran) avseende omvärdering av finansiella tillgångar som kan säljas uppgår totalt till 1 844 (4 346). Aktiverade underskottsavdrag uppgår till 0 (0).		

NOT 11 OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER

	2019	2018	2019	2018
Noterade värdepapper	Verkligt värde		Upplupet anskaffningsvärde	
Svenska staten	253 844	471 617	263 419	586 586
Svenska kommuner och regioner	1 215 090	2 042 296	1 211 967	2 037 562
Svenska bostadsinstitut	9 346 859	6 849 902	9 308 925	6 833 220
Övriga svenska emittenter	359 697	2 034 064	359 971	1 920 635
Svenska räntefonder	377 220	-	377 000	-
Övriga utländska emittenter	455 419	-	458 356	-
	12 008 129	11 397 879	11 979 638	11 378 003
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	408 325	303 256		
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde understiger nominella värden	-3 196	-4 378		

tkr

	2019	2018
NOT 12 FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER		
Den redovisningsmässiga värderingen av finansiella tillgångar och skulder styrs av klassificering. Tabellen nedan redogör för klassificeringen i enlighet med IAS 39. Det bokförda värdet på övriga fordringar, kassa och bank, upplupna intäkter, övriga skulder och upplupna kostnader bedöms utgöra en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar respektive skulder har korta löptider.		
Finansiella tillgångar		
Finansiella tillgångar till verkligt värde via övrigt totalresultat (finansiella tillgångar som kan säljas) ¹⁾	12 008 129	11 397 879
Lånefordringar och kundfordringar värderade till upplupet anskaffningsvärde ²⁾	349 087	340 124
	12 357 216	11 738 003
Finansiella skulder		
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde ³⁾	26 459	15 266
	26 459	15 266

1) Finansiella tillgångar utgörs av obligationer och andra räntebärande värdepapper.

2) Lånefordringar och kundfordringar utgörs av följande balansposter: finansiella övriga fordringar, kassa och bank samt finansiella upplupna intäkter.

3) Finansiella skulder utgörs av följande balansposter: finansiella övriga skulder samt finansiella upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

INFORMATION OM FINANSIELLA PLACERINGSTILLGÅNGARS VERKLIGA VÄRDEN

Löf har som princip att hänföra samtliga finansiella placeringstillgångar till kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat. Uppdelningen utifrån hur verkligt värde bestäms görs utifrån följande tre nivåer:

Nivå 1 – värdering baserad på noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar

Nivå 2 – värdering baserad på direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3 – värdering baserad på egna antaganden och bedömningar

Löfs placeringsportfölj 2019 är i sin helhet placerade i noterade räntebärande obligationer. Obligationsportföljen och i förekommande fall penningmarknadsinstrument i form av statsskuldväxlar bedöms till fullo utgöra innehav i enlighet med nivå 1 då de löpande värderas via aktuellt marknadspris för respektive enskilt instrument. För de obligationer som inte utgörs av typen stats- alternativt säkerställda obligationer baseras nivå 1-värderingen på aktuell riskfri yieldkurva med tillägg för aktuell creditspread för respektive obligationsinstrument, vilka inhämtas kontinuerligt från erkända finansiella marknadsaktörer ("market makers").

Datakällor till värdering utgörs av Bloomberg och Thomson Reuters och sammanställs av kapitalförvaltaren. Löpande kontroll av värdering samt nivåklassificering utförs löpande via Löfs finans- och ekonomienhet.

Löf har för 2019 respektive 2018 inga innehav av finansiella placeringstillgångar som klassificeras i enlighet med nivå 2 eller 3.

tkr

NOT 12 FORTS

Noterade värdepapper	2019		2018	
	Nivå 1	Tot verkligt värde	Nivå 1	Tot verkligt värde
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	12 008 129	12 008 129	11 397 879	11 397 879
Andel av marknadsvärde (%)	100 %	100 %	100 %	100 %

	2019	2018
NOT 13 MATERIELLA TILLGÅNGAR		
IB anskaffningsvärden	9 134	8 817
Förvärv	915	528
Avyttringar	-376	-211
UB anskaffningsvärden	9 673	9 134
IB avskrivningar	3 937	2 390
Årets avskrivningar	1 856	1 758
Avyttringar	-188	-211
UB avskrivningar	5 605	3 937
	4 068	5 197
NOT 14 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER		
Förutbetald hyra	3 158	2 942
Förutbetald licensavgift	3 326	2 303
Övriga förutbetalda kostnader	2 535	1 228
	9 019	6 473
NOT 15 AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR		
Skadeförsäkring		
IB Inträffade och rapporterade skador	2 961 805	3 252 060
IB Avsättning för skadelivräntor	1 772 684	1 907 043
IB Inträffade, men ej rapporterade skador (IBNR)	3 382 773	2 676 756
IB Driftskostnader för skadebehandling	543 938	563 130
	8 661 200	8 398 989

tkr

NOT 15 (forts.)

	2019	2018
Förändring Inträffade och rapporterade skador	249 255	-290 255
Förändring Avsättning för skadelivräntor	126 766	-134 359
Förändring Inträffade, men ej rapporterade skador (IBNR)	241 559	706 017
Förändring Driftskostnader för skadebehandling	5 352	-19 192
	622 932	262 211
UB Inträffade och rapporterade skador	3 211 061	2 961 805
UB Avsättning för skadelivräntor	1 899 450	1 772 684
UB Inträffade, men ej rapporterade skador (IBNR)	3 624 332	3 382 773
UB Driftskostnader för skadebehandling	549 289	543 938
	9 284 132	8 661 200
Avvecklingsresultat	-102 666	170 847

NOT 16 SKADEKOSTNADSUTVECKLING

Skadeår	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
mkr										
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (Brutto)	644	650	795	920	860	897	963	1 045	1 126	
Ett år senare	643	775	807	805	872	914	965	1 011		
Två år senare	680	711	762	806	842	885	989			
Tre år senare	688	743	735	762	819	831				
Fyra år senare	661	707	710	745	748					
Fem år senare	649	704	711	717						
Sex år senare	648	762	700							
Sju år senare	672	759								
Åtta år senare	672									
Uppskattad slutlig skadekostnad 2019-12-31	672	759	700	717	748	831	989	1 011	1 126	7 553
Ack. Utbetalda skadeersättningar	386	391	366	356	315	256	189	88	11	2 358
Avsättning upptagen i balansräkning	286	368	333	361	433	575	800	924	1 115	5 195
Avsättning tidigare år										3 540
Skadebehandlingsreserv i slutet av skadeåret (brutto)										549

tkr

NOT 16 (forts)	Totalt
Avstämning mot balansräkning	
Oreglerade skador före diskontering	11 423
Diskonteringseffekt	2 139
Total avsättning för oreglerade skador i balansräkningen	9 284

Ovanstående tabell visar den uppskattade totala bruttokostnaden för oreglerade skador, både rapporterade och IBNR, vid slutet av varje skadeår. Tabellerna visar också utbetalningar hänförliga till dessa skador. Diskonteringseffekten framgår längst ned i tabellen.

	2019	2018
NOT 17 ÖVRIGA SKULDER		
Leverantörsskulder	25 382	13 403
Övriga skulder	3 149	2 822
	28 531	16 225
NOT 18 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER		
Upplupna personalrelaterade kostnader	10 856	10 271
Upplupna räntekostnader	1 077	1 863
Övriga upplupna kostnader	695	481
	12 628	12 615

NOT 19 FÖRVÄNTADE ÅTERVINNINGSTIDPUNKTER FÖR TILLGÅNGAR OCH SKULDER (BELOPP SOM FÖRVÄNTAS ÅTERVINNAS ELLER REGLERAS INOM/EFTER 1 ÅR)

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	459 525	11 548 604	12 008 129
Övriga fordringar	272	-	272
Materiella tillgångar	1 935	2 133	4 068
Kassa och bank	292 984	-	292 984
Upplupna ränteutgifter	56 060	-	56 060
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9 019	-	9 019
	819 795	11 550 737	12 370 532
Skulder och avsättningar			
Avsättningar för oreglerade skador	767 727	8 516 405	9 284 132
Andra avsättningar	6 593	-27	6 566
Övriga skulder	28 531	-	28 531
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	12 628	-	12 628
	815 479	8 516 378	9 331 857

tkr

	2019	2018
NOT 20 STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE		
Tillgångar som omfattas av försäkringstagarnas förmånsrätt		
Andra finansiella placeringstillgångar	12 064 189	11 445 367
I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Tillgångarna innefattar placeringstillgångar inklusive upplupna ränteutgifter värderade till verkligt värde och är intagna i förmånsrättsregistret som upprättas i enlighet med Försäkringsrörelselagen.		
Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter	inga	inga
Eventualförpliktelser	inga	inga
NOT 21 MEDELANTAL ANSTÄLLDA SAMT LÖNER OCH ERSÄTTNINGAR		
Medelantal anställda, antal (andel)		
Totalt	167 (100%)	171 (100%)
varav kvinnor	101 (60%)	108 (63%)
Samtliga anställda är kontorstjänstemän anställda i Sverige.		
Könsfördelning i styrelse och företagsledning, antal (andel)		
Styrelsen (exklusive arbetstagarrepresentanter)	9 (100%)	9 (100%)
varav kvinnor	4 (44%)	4 (44%)
Anställda i ledande position, inklusive vd och vvd	11 (100%)	11 (100%)
varav kvinnor	6 (54%)	6 (54%)
Löner och andra ersättningar		
Styrelse	619	528
Vd	2 288	2 174
Övriga anställda	96 914	95 115
Sociala avgifter, varav pensionspremie 21 337 (22 046)	57 907	58 181
	157 728	155 998

tkr

Ersättningar till nyckelpersoner i ledande ställning 2019

	Styrelse- arvode	Lön	Förmåner	Pension	Summa
<i>Styrelsens ordförande:</i>					
Jerker Swanstein	108				108
<i>Vice ordförande:</i>					
Ingrid Wrebo	84				84
<i>Övriga Styrelseledamöter:</i>					
Rickard Simonsson	76				76
Börje Wennberg	76				76
Karin Friberg	76				76
Jesper Andersson	84				84
Joachim Spetz	76				76
Barbro Naroskyin ³⁾	39				39
Annelie Mogensen ¹⁾	-				-
Veronika Sundström ^{1) 2)}	-				-
<i>Verkställande direktörer:</i>					
Vd Marie-Louise Zetterström		2 288	97	1 146	3 531
Vvd Henrik Ask		1 647	17	1 456	3 120
Anställda i ledande position, företagsledningen (9 st)		10 259	264	5 330	15 853
Anställda som kan påverka bolagets risknivå (4 st)		3 306	80	989	4 375

1) Styrelseledamöten har avböjt styrelsearvode

2) Ställde inte upp för omval vid årets bolagsstämma den 15 maj 2019

3) Invald i styrelsen vid årets bolagsstämma den 15 maj 2019

Ersättningar till nyckelpersoner i ledande ställning 2018

	Styrelse- arvode	Lön	Förmåner	Pension	Summa
<i>Styrelsens ordförande:</i>					
Jerker Swanstein	105				105
<i>Vice ordförande:</i>					
Jesper Andersson	90				90
<i>Övriga Styrelseledamöter:</i>					
Rickard Simonsson	74				74
Börje Wennberg	74				74
Karin Friberg	74				74

NOT 21 (forts)	Styrelse- arvode	Lön	Förmåner	Pension	Summa
Ingrid Wrebo	74				74
Lars Hillerström ^{1) 2)}	-				-
Annelie Mogensen ^{1) 3)}	-				-
Joachim Spetz ³⁾	37				37
Veronika Sundström ^{1) 3)}	-				-
<i>Verkställande direktörer:</i>					
Vd Marie-Louise Zetterström		2 174	85	1 138	3 397
Vvd Henrik Ask		1 586	19	1 230	2 835
Anställda i ledande position, företagsledningen (9 st)		9 781	224	5 676	15 681
Anställda som kan påverka bolagets risknivå (7 st)		5 066	106	1 501	6 673

1) Styrelseledamoten har avböjt styrelsearvode

2) Ställde inte upp för omval vid årets bolagsstämma den 23 maj 2018

3) Invald i styrelsen vid årets bolagsstämma den 23 maj 2018

Pension

Verkställande direktör Marie-Louise Zetterströms pensionsålder är 62 år. Vd erhåller tjänstepension med en premie motsvarande 35 % av pensionsmedförande lön. Med pensionsmedförande årslön förstås lön och semesterersättning vilket tillsammans utgör 12.3 gånger månadslönen i enlighet med reglerna för andra tjänstemän på Löf. Inom ramen för denna premie kan vd förutom ålderspension välja efterlevandeskydd och sjukpension enligt eget gottfinnande. Emellertid ska beträffande sjukpension minst nivå enligt FTP-avtalet väljas. Premiebefrielseförsäkring är obligatorisk och betalas inom premieramen.

Utöver ovan redovisade premie betalar Löf premie till en företagsägd kapitalförsäkring motsvarande 5 % av pensionsmedförande lön. Denna försäkring tecknas med utbetalningstid fr. o. m pensions-tidpunkten intill 65 år.

Efterlevandeskydd må väljas inom premieramen. Till detta kommer premie till ytterligare en företagsägd kapitalförsäkring motsvarande 10,5 % av pensions-medförande lön där utbetalningstid och eventuellt

efterlevandeskydd må ske enligt vd:s gottfinnande. Den årliga kostnaden för pensionen framgår av not 21.

Anställda i ledande position inklusive vice verkställande direktör omfattas i likhet med övriga anställda av pensionsvillkor enligt kollektivavtal mellan Försäkringsbranschens Arbetsgivarorganisation (FAO) och Forena (fd Facket för försäkring och finans (FTF)) respektive Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco), vidare beskrivet under not 1 Redovisningsprinciper.

Avgångsvederlag

Verkställande direktör Marie-Louise Zetterström har ett avtal om avgångsvederlag uppgående till en årslön. Avtalet med verkställande direktören löper med en uppsägningstid från bolagets och verkställande direktörens sida på sex månader.

Avgångsvederlag för övriga i företagsledningen utgår ej enligt anställningsavtal. Vid uppsägning från bolagets sida och vid egen uppsägning har andra ledande befattningshavare inklusive vice verkställande direktör tre till sex månaders

uppsägningstid samt under vissa förutsättningar rätt till omställningsstöd och förlängd uppsägningstid enligt kollektivavtal mellan Försäkringsbranschens Arbetsgivarorganisation (FAO) och Forena (fd Facket för försäkring och finans (FTF)) respektive Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco). Vid uppsägning från bolagets sida gäller ovan nämnda kollektivavtal.

Offentliggörande av uppgifter om ersättningar

Enligt Finansinspektionens Allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, (FFFS 2015:12, bilaga 5 2§) ska bolaget bl.a. offentliggöra information om löner, ersättningar och andra förmåner i bolaget. Löfs ersättningspolicy finns tillgänglig på bolagets hemsida, www.lof.se.

Ersättningspolicyn beslutas två gånger per år inom ramen för Löfs regelverksförvaltning och publiceras i samband med det på Löfs hemsida. Ersättning till anställda i ledande position och till anställda som kan antas påverka bolagets risknivå anges ovan. Anställda som kan antas påverka bolagets risknivå utgörs av anställda i kontrollfunktioner samt aktuariefunktionen. Ersättning till chef för aktuariefunktionen ingår under anställda i ledande position.

NOT 22 UPPLYSNINGAR OM NÄRSTÅENDE

Som närstående definieras styrelseledamöter och ledningspersoner (nyckelpersoner i ledande ställning) och deras nära familjemedlemmar. Inga väsentliga transaktioner utöver de som anges i not 21 finns. Som närstående parter räknas inte bolagets ägare som har styrelserepresentation. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkringstagarna.

Enligt patientskadlagen ska det finnas en Patientförsäkringsförening (PFF) vars medlemmar är de försäkringsbolag som meddelar patientförsäkring i Sverige.

Patientförsäkringsföreningens styrelse (PFF) är huvudman för Patientskadenämnden (PSN) som avger rådgivande yttranden i ärenden på begäran av patient eller annan skadelidande, vårdgivare, försäkringsgivare eller domstol. Löf finansierar en del av PFFs verksamhet, beräknat utifrån sin marknadsandel inom svensk patientförsäkring och betalar ersättningar till PSN varje år. Företagsledningen har dock bedömt att varken PFF eller PSN är att betrakta som närstående till Löf enligt definitionen i IAS 24.

NOT 23 HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

Under inledningen av 2020 har det varit stor turbulens på de finansiella marknaderna och det råder stor osäkerhet om det ekonomiska läget till följd av den snabba spridningen av coronaviruset SARS-CoV-2.

Löf analyserar löpande konsekvenserna och ser i nuläget ingen väsentlig finansiell påverkan på bolaget. Löf har beredskapsplaner som aktiverats och fortsätter att följa utvecklingen noggrant.

NOT 24 FÖRSLAG TILL RESULTAT-DISPOSITION

Fria medel i bolaget uppgår till 214 442 402 kr. Till bolagsstämmans förfogande står enligt balansräkningen 214 442 402 kr, varav årets resultat -14 331 821 kr.

Styrelsen föreslår att beloppet 214 442 402 kr balanseras i ny räkning.

STOCKHOLM DEN 24 MARS 2020

Jerker Swanstein, ordförande

Ingrid Wrebo,
vice ordförande

Jesper Andersson

Karin Friberg

Annelie Mogensen

Barbro Naroskyin

Rickard Simonsson

Joachim Spetz

Börje Wennberg

Lisbeth Nylén Bakurin,
arbetstagarrepresentant

Maria Wångdahl,
arbetstagarrepresentant

Marie-Louise Zetterström, vd

Vår revisionsberättelse har avgivits den 8 maj 2020

KPMG AB
Mårten Asplund,
auktoriserad revisor

Vår granskningsrapport har avgivits den 6 maj 2020

Johan Edstav,
lekmannarevisor

Klaus Leidecker,
lekmannarevisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag, org. nr 516401-8557

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag för år 2019 med undantag för hållbarhetsrapporten på sidorna 8-15. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 16-66 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolags finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Våra uttalanden omfattar inte hållbarhetsrapporten på sidorna 8-15. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till styrelsen i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Försäkringsteknisk avsättning

Se redovisningsprinciper i not 1 och andra relaterade upplysningar om Försäkringsteknisk avsättning i not 2 för detaljerade upplysningar

Beskrivning av området

Bolagets försäkringstekniska avsättning uppgår till 9 284 MSEK per 31 december 2019, vilket motsvarar 75 procent av bolagets balansomslutning.

Detta är ett område som innefattar betydande bedömningar avseende osäkra framtida utfall, främst avseende tidpunkt och storlek för inträffade skador som ska regleras till försäkringstagare.

Bolaget använder etablerade aktuariella värderingsmodeller för beräkningarna av den försäkringstekniska avsättningen. Modellernas komplexitet ger dock upphov till risk för fel på grund av otillräcklig/ofullständig data eller felaktig utformning eller tillämpning av modellerna.

Ekonomiska antaganden som diskonteringsränta och dödlighetsantaganden (för skadelivräntor) samt aktuariella antaganden rörande skademönster (för beräkning av avsättningen för okända skador) är exempel på viktiga indata som används för att beräkna försäkringstekniska avsättningar.

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har bedömt de aktuariella antaganden i reserveringsmetoderna genom att jämföra värderingsantagandena med bolagets egna utredningar, myndighetskrav och branschsiffror.

Vi har stickprovsvis testat kontroller i företagsledningens process för bla extrahering av data som input till de aktuariella beräkningarna.

Vi har använt våra interna specialister på aktuariella frågor för att utmana de metoder och antaganden som använts vid prognostisering av kassaflöden och värderingen av avsättningen. Vidare har vi via kontrollberäkningar verifierat att avsättningen är rimlig.

Vi har också kontrollerat fullständigheten i de underliggande fakta och omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och bedömt om informationen är tillräckligt omfattande för att förstå företagsledningens bedömningar.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1-15. Den andra informationen består också av Kundfokus, utveckling och effektivitet, Hållbarhetsrapport samt Styrelsens arbete (men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna). Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Riskerna för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift

vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 8-15 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

KPMG AB, Box 382, 101 27, Stockholm, utsågs till Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolags revisor av bolagsstämman den 23 maj 2018. KPMG AB eller revisorer verksamma vid KPMG AB har varit bolagets revisor sedan 2015.

Stockholm den 8 maj 2020

KPMG AB

Mårten Asplund
Auktoriserad revisor

Till
Bolagsstämman i
Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag
Organisationsnummer 516401-8557

Granskningsrapport avseende räkenskapsåret 2019

Vi, av bolagsstämman utsedda lekmannarevisorer, har granskat Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolags verksamhet under räkenskapsåret 2019.

Granskningen har utförts enligt vad som stadgas i försäkringsrörelselagen om lekmannarevisorer och god revisionsred.

Vi bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt att bolagets interna kontroll är tillfredställande.

Stockholm den 6 maj 2020

Johan Edstav

Klaus Leidecker

STYRELSENS ARBETE

—

LÖFS FÖRETAGSSTYRNINGSSYSTEM

Arbetet inom Löf är processororienterat vilket innebär att såväl uppföljning av mål och effektivitet som risker och den interna kontrollens kvalitet styrs och hanteras genom verksamhetens kritiska processer. Arbetssättet säkerställer att verksamheten är effektiv i förhållande till de mål som finns uppsatta, att de risker som Löf är exponerat för omhändertas, att det finns pålitlig finansiell respektive icke-finansiell information samt att bolaget följer relevanta lagar och regler.

STYRELSENS ARBETE

Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltningen av Löfs angelägenheter. Det innebär att styrelsen ska se till att kontrollen över Löfs ekonomiska situation är tillfredställande, att Löfs

riskexponering är väl avvägd, att redovisningen sker i enlighet med gällande regler och föreskrifter och kontrolleras på ett betryggande sätt samt att bolaget har en god intern kontroll. Till sin hjälp har styrelsen den oberoende kontrollfunktionen Internrevision som rapporterar direkt till styrelsen.

Styrelsen ska bestå av minst sju och högst nio ordinarie ledamöter. Utöver det har de fackliga organisationerna rätt enligt lag att utse två ordinarie ledamöter samt två suppleanter. Enligt styrelsens arbetsordning får antalet styrelsesammanträden aldrig understiga fem per räkenskapsår inklusive konstituerande styrelsesammanträde.

Under 2019 hade styrelsen sex protokollförda sammanträden.

Löfs styrelse. Bakre raden: Lisbeth Nylén Bakurin, Maria Wångdahl, Rickard Simonsson, Ingrid Wrebo, Börje Wennberg, Sara Fagerberg, Joakim Spetz och Marcus Palm. Främre raden: Annelie Mogensen, Jerker Swanstein och Barbro Naroskyin. På bilden saknas: Jesper Andersson och Karin Friberg.

TVÅ UTSKOTT

Styrelsen har även inrättat två utskott, ett finans- och revisionsutskott och ett ersättningsutskott, som båda främst är beredande organ.

Finans- och revisionsutskottet följer övergripande bolagets arbete med framtagande av lagstadgad finansiell rapportering samt system för den interna kontrollen i bolaget innefattande hantering av operativa risker och regelefterlevnad samt bereder frågor hänförliga till styrelsens egna risk- och solvensbedömning (ORSA). Finans- och revisionsutskottet tar även del av rapporter från Löfs internrevision och bereder upphandling av revisorstjänster. Finans- och revisionsutskottet hade fem möten under året.

Ersättningsutskottet bereder, säkerställer och till styrelsen avrapporterar uppföljning och bemanning enligt Löfs kompetensledningsarbete. Vidare bereder ersättningsutskottet bolagets ersättningsprinciper och utvärderar ledande befattningshavare i företaget och i förekommande fall andra nyckelpersoner samt får information om de nödvändiga, situationsanpassade åtgärder som vidtagit med anledning av genomförda lämplighetsprövningar. Ersättningsutskottet har även fått mandat av styrelsen att fatta beslut om ersättningar enligt tvåstegsprincipen för ledande befattningshavare samt medge nya förmåner, utöver kollektivavtalsreglerade, till Löfs anställda innan de införs (exklusive vd) samt hantera tvistiga personalärenden. Mandatet gäller dock endast under förutsättning att styrelsen informeras i efterhand. Ersättningsutskottet hade tre möten under året.

STYRELSENS LÄMPLIGHET

Styrelsens lämplighet utvärderas årligen med avseende på både kompetens och redbarhet i enlighet med styrelsens arbetsordning.

Kompetensutvärderingen innebär att förbestämda kompetenskriterier ligger till grund för ägarnas urval av styrelseledamöter vid nyrekrytering till styrelsen. Samma kriterier används även vid den årliga självutvärderingen av den sittande styrelsen. Kompetensprövning genomförs såväl inför nyval som på årlig basis. Redbarhetsprövning omfattar varje ledamot och omfattar såväl andra uppdrag som ekonomisk redbarhet. Även intressekonflikter kartläggs årligen eller vid behov.

Styrelsens ordförande ansvarar för att på framtaget underlag ge sin egen samlade bedömning av utvärderingen till valberedningen. Enligt styrelsens arbetsordning ska även en utbildningsplan för styrelsen utarbetas årligen baserad på resultatet av kompetensutvärderingen.

Utbildningspass erbjuds normalt styrelsen före varje ordinarie styrelsemöte. Under 2019 hölls utbildning för hela styrelsen vid fyra tillfällen och vid två tillfällen för nya styrelseledamöter. Löf har en intern "fit and proper"-kontroll även för ledande befattningshavare och nyckelpersoner inom bolaget.

LÖFS STYRELSE

Styrelsen i Löf består av ledamöter med erfarenhet av vård, ekonomi, försäkring, risk och skadehantering. Styrelsen som får bestå av minst sju och högst nio ledamöter består för närvarande nio ledamöter, vilka är som följer:

- Jerker Swanstein, ordförande i Löfs styrelse samt ordförande i ersättningsutskottet, advokat
- Ingrid Wrebo, vice ordförande i Löfs styrelse samt ordförande i Löfs Finans- och revisionsutskott, konsult med uppdrag huvudsakligen inom försäkringsbranschen
- Jesper Andersson, CFO i Folksam
- Karin Friberg, CRO i If Skadeförsäkring AB (publ)
- Barbro Naroskyin, ordförande i SLSO-nämnden
- Annelie Mogensen, finanschef i Västra Götalandsregionen
- Rickard Simonsson, regiondirektör i Region Örebro län
- Joachim Spetz, styrelseordförande i Swedbank Robur Fonder, medlem i Swedbank Robur Fonders ägarråd och extern valberedare för Swedbank Robur Fonders räkning i Svensk Handel Fondförsäkring
- Börje Wennberg, fd regionråd i Region Uppsala.

Löfs arbetstagarrepresentanter:

- Lisbeth Nylén Bakurin
- Maria Wångdahl
- Sara Fagerberg, suppleant
- Marcus Palm, suppleant.

Löf är ett modernt och proaktivt försäkringsbolag som ska vara det givna valet för försäkring av patientskador i vården.

På www.lof.se kan du läsa mer om oss. Där hittar du information om hur försäkringen gäller, hur man anmäler en skada och hur utredningen av patientskador går till, samt om vårt patientsäkerhetsarbete. Vårdpersonal och patientnämnder kan även ladda hem blanketter och informationsmaterial om patientförsäkringen.

Löf
Box 17830
118 94 Stockholm

Växel 08-551 010 00
info@lof.se
www.lof.se